

Koronakriisin vaikutukset Suomen pk-yrityksiin

**Kyselyn tulokset
2. kierros**

17.6.2020

Saatesanat

Koronakriisi on asettanut ennennäkemättömiä vaatimuksia päätöksenteon tueksi tuotettaviin analyyseihin, jotka ovat perinteisesti pohjautuneet makrotason dataan ja kvartaalikohtaiseen raportointiin. Yritysten tilinpäätökset tulevat optimaalisimmillaankin neljän kuukauden viiveellä eivätkä näin ollen voi toimia kuin lähtötason määrittämisessä analyyseissä. Tällä hetkellä tarve keskittyy kykyyn tarkastella taloutta kokonaisuutena reaaliaikaisesti ja samalla kyetä porautumaan eri sektoreiden vaikutuksiin hyvinkin tarkasti toimenpiteiden oikea-aikaiseksi kohdistamiseksi.

Tämä on PK-yrityskyselymme toinen raportti ja se kattaa pk-yritysten merkittävimmät toimialat BKT:n näkökulmasta. Tutkimus pyrkii kattamaan laaja-alaisesti eri näkökulmat, ymmärtämään sisäisiä toimenpiteitä kriisiin vastaamiseksi sekä tutkimaan tukitoimenpiteiden tehokkuutta. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää pystyä näkemään, millä aikataululla ja voimalla taloudelliset vaikutukset osuvat eri toimialoihin. Esimerkiksi ravintola- ja majoitustoimialassa vaikutukset ovat olleet rajuja ja äkillisiä, mutta teollisuudessa muutokset seuraavat pidemmällä viiveellä. Teollisuudessa seuraukset voivat kuitenkin olla huomattavasti pitkäkestoisempia. Muutoksilla toimitusketjuissa on kauaskantoisia vaikutuksia ekosysteemien toimivuuteen, joka tuottaa suhteessa merkittävän osan BKT:stä. Poliittisissa toimissa onkin ensisijaisen tärkeää kyetä sekä ajoittamaan että mitoittamaan toimet kokonaisuuden tarkastelun näkökulmasta rajallisten resurssien puitteissa.

Tesi pyrkii auttamaan valtionhallintoa sekä rahoitusinstrumenteillaan että tuottamalla dataa ja analyysejä markkinoista. Samalla pyrimme tuottamaan tietoa laajemmin markkinaa maksimaalisen tehokkuuden varmistamiseksi. Tämä kyselytutkimus on tuotettu osaksi kokonaisuutta, ja se pyrkii tarjoamaan kattavaa ja neutraalia näkemystä pk-yritysten nykytilanteesta. Kyselytutkimuksen dataa on pyritty täydentämään ja validoimaan ulkoisten tietolähteiden ja tilinpäätösmallinnuksen avulla, ja tietolähteet ovat merkittynä kulloisellakin sivulla. Dataa käytetään laajasti apuna ennusteiden ja taloudellisen mallinnuksen tukena. Kyselytutkimuksesta tullaan suorittamaan seurantatutkimusta tarpeen vaatiessa.

Kriisin positiivisena puolena on ollut hienoa havaita mahdollisuus, etenkin datan ja analyyseiden osalta, laaja-alaiseen yhteistyöhön akatemian, yksityisten yritysten ja ministeriöiden välillä. Kaikilla on aito halu löytää parhaat ratkaisut tiiviissä yhteistyössä ja vastaavasti luoda hyvä pohja datavetoisen päätöksenteon innovaatioihin. Haluaisin myös lämpimästi kiittää kaikkia yhteistyökumppaneita sekä akatemiassa, ministeriöissä että yksityisellä puolella aikaansaaduista tuloksista.

Henri Hakamo
Chief Digital Officer
Tesi

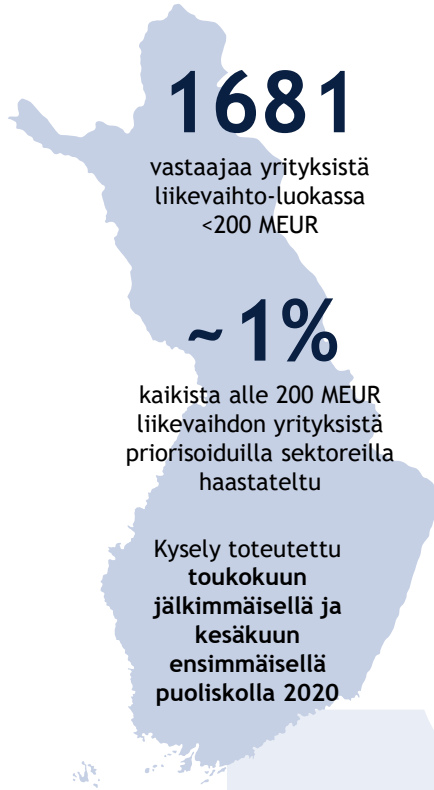

Otos ja tutkimuksen avainhavainnot

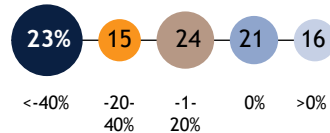
Kyselytutkimuksen otos

Avainhavainnot

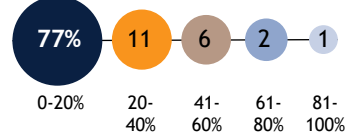

Liikevaihdon muutos vuoden takaiseen, osuus yrityksistä

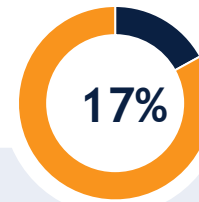

62% vastaajista arvioi liikevaihtonsa heikentyneen toukokuun aikana verrattuna vuoden takaiseen, 23% arvioi liikevaihdon laskeneen yli 40%

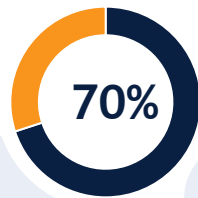
Kyky alentaa kustannuksia, osuus yrityksistä, %

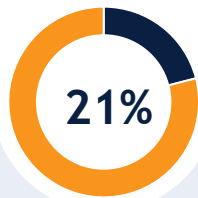
77% yrityksistä kykenee alentamaan kustannuksiaan alle 20% normaalitilanteen tasosta

17% haastatelluista yrityksistä kertoi koronakriisin kääntäneen käyttökänteensä positiivisesta negatiiviseksi

Merkittävä osa Business Finlandin ja Finnveran avusta on kohdistunut liikevaihdon suhteen kärsineille yrityksille, ja avun on koettu auttaneen yli 70% tapauksista

21% yrityksistä arvioi investointiensä laskevan loppuvuoden aikana vähintään 30% edelliseen vuoteen verrattuna

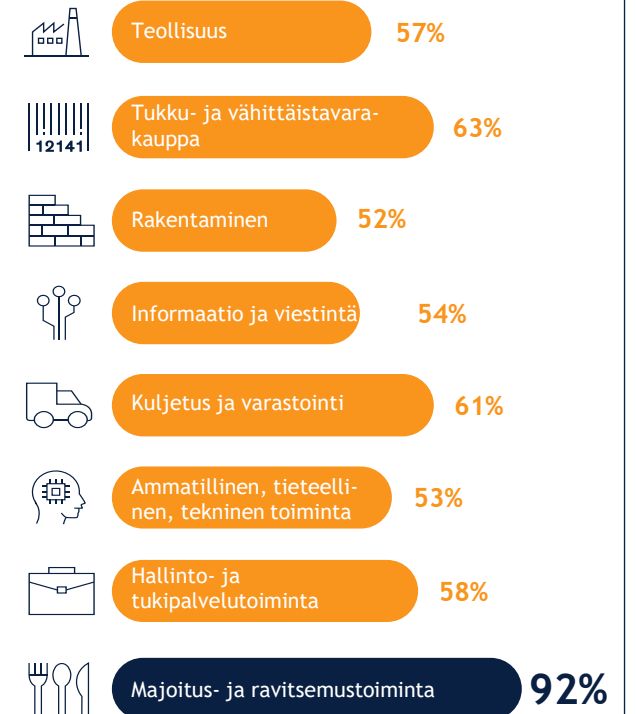

~60% yrityksistä on kokenut häiriöitä toimitusketjussa - raaka-aineiden ja logistiikkapalveluiden saatavuus ovat yleisimmät haasteet

Yritysten maksukyky kestää suurimmalla osalla useamman kuukauden, mutta ~10% yrityksistä ei katso selviävänsä seuraavaa kuukautta

Osuus yrityksistä, joiden liikevaihto on laskenut alkuvuonna (tammi-toukokuu) 2020 verrattuna vuoden 2019 alkuvuoteen

Sektoreista rakentaminen kärsinyt toistaiseksi vähiten, majoitus- ja ravintolatoiminta eniten.

Suurin sektori, teollisuus, pärjännyt keskimääräistä paremmin, laskevat tilauskirjat ennakoivat haastavaa syksyä.

Sisältö

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin

Kyselyn tarkoitus ja mahdolliset rajoitukset

Kyselyn tarkoitus ja tausta

- ◆ Kyselyllä pyritään selvittämään koronakriisin vaikutuksia suomalaisiin yrityksiin ja yritysten palautumiskykyä kriisin jälkeen keskittymällä neljään teemaan:
 - Mikä on yritysten taloudellisen tilanteen vakavuus?
 - Mitä yritykset ovat tehneet selviytyäkseen paremmin kriisistä ja sen jälkeisestä ajasta?
 - Millaisia operatiivisia vaikeuksia yrityksillä on ollut, esim. toimitusketjujen osalta?
 - Kuinka hyvin hallituksen tukipaketit ja taloustoimet ovat auttaneet yrityksiä?
- ◆ Tesin toimeksiannosta tehdyn kyselytutkimuksen laatimiseen osallistuivat Helsinki GSE, työ- ja elinkeinoministeriö, ns. Vihriälän selvitystyöryhmä, Business Finland, Finnvera sekä muita asiantuntijoita yksityiseltä ja julkiselta sektorilta
- ◆ Tämä raportti sisältää kyselyn 2. kierroksen tulokset ja on jatkoa 20.4.2020 julkaistulle raportille, joka löytyy: <http://www.teollisuussijoitus.fi/yhtio/ajankohtaista/uutisarkisto/laaja-kyselytutkimus-valottaa-koronan-vaikutuksia-suomalaisiin-pk-yrityksiin/>

Kyselyn mahdolliset rajoitukset ja vääristymät

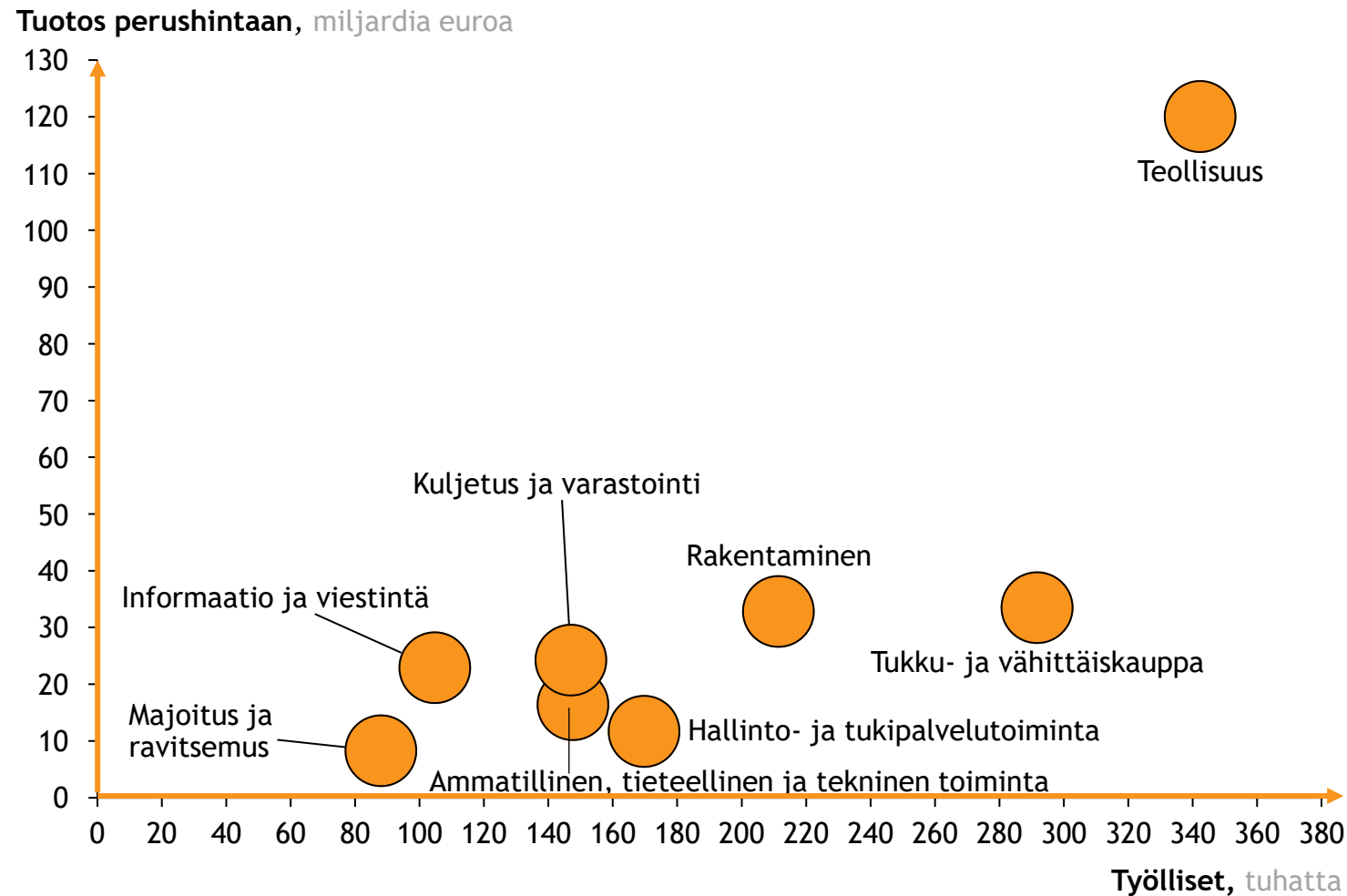
- ◆ Tämän tyyppisiä kyselyitä toteutettaessa on huomioitava vastausten mahdolliset vääristymät, jotka rajoittavat osaltaan tulosten yleistettävyyttä:
 - Pahiten kriisistä kärsineet ovat usein halukkaimpia vastaamaan ja kertomaan huolistaan sekä tilanteestaan
 - Osa vastaajista saattaa asettaa arvionsa hieman alakanttiin, jos he olettavat negatiivisten vastausten vaikuttavan esimerkiksi jaettavan tuen määrään
- ◆ Vastausten luotettavuutta voidaan nostaa esimerkiksi:
 - Tuomalla mukaan muita datalähteitä, esimerkiksi reaaliaikaisia indikaattoreita yritysten laskutusten loppusummasta tai konkurssien määrästä, ja vertailemalla tuloksia niihin
 - Nostamalla vastausmääriä korkeammiksi tärkeimmillä toimialoilla, jotta luottamusväliä saadaan kavennettua

Kyselyn perustiedot

Otoksen koko 	<ul style="list-style-type: none">◆ Kokonaisotos on n=1681◆ Vastausprosentti 13%, kieltäytyneitä 11%
Kyselyn toteutus 	<ul style="list-style-type: none">◆ Puhelinhaastattelu (kesto ~10 min)◆ Toteuttajana Taloustutkimus◆ Kysely toteutettiin toukokuun jälkimmäisen ja kesäkuun ensimmäisen puoliskon aikana 2020
Sektorien ja yritysten valinta 	<ul style="list-style-type: none">◆ Kysely kattaa kahdeksan sektoria/toimialaa (TOL-1 -tasolla)◆ Sektorien valinta perustui niiden osuuteen BKT:n muodostumisessa (arvonlisäys, työllisyys) ja sen kasvussa (arvonlisäyksen ja työn tuottavuuden kasvu)◆ Yritysten liikevaihto 0-200 mEUR/vuosi
Otoksen muodostamislogiikka 	<ul style="list-style-type: none">◆ Kyselyn suunniteltu otoskoko (1600 yritystä) jaettiin tasan kyselyn kahdeksan toimialan kesken◆ Kyselyotos jaettiin kunkin toimialan sisällä tasan kolmen eri kokoluokan kesken (<2M€, 2-10M€ ja >10M€ liikevaihto)◆ Yllä kuvatusta logiikasta poikettiin vain, jos jonkin toimiala-kokoluokka -kiintiön täyttäminen todettiin hankalaksi tai mahdottomaksi johtuen siitä, että kyseisen toimiala-kokoluokka -yhdistelmän yrityskehitys on liian suppea◆ Toimiala-kokoluokka -kiintiöiden sisällä pyrittiin mahdollisimman edustavaan otokseen koko- ja alatoimialajakauman suhteen

Kysely kattaa eri kokoluokkien yrityksiä kansantalouden kannalta merkittävimmiltä sektoreilta

Kyselyotoksen toimialojen tuotos ja työllisten määrä

Kyselyotoksen yritysten määrä toimialoittain ja kokoluokittain

Kysely kohdistettiin kansantalouden ja sen kasvun kannalta merkittäviin sektoreihin, joihin COVID-19:n uskottiin vaikuttavan kielteisimmän

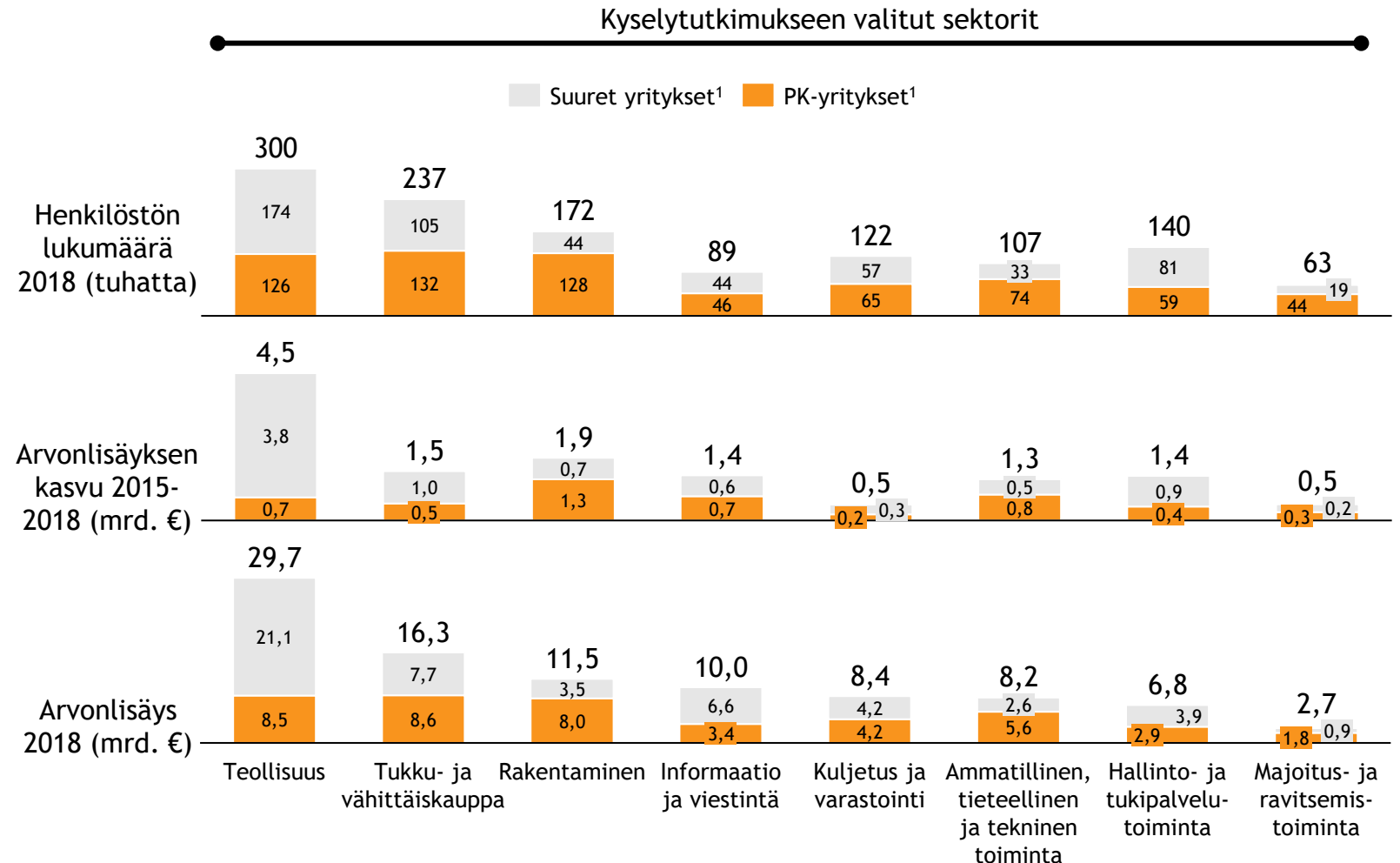
Kyselytutkimukseen valittiin mukaan sektorit:

- Joiden kaupallisten yritysten osuus BKT:sta ja sen kasvusta on merkittävä, ja
- Joiden liiketoimintaympäristöön COVID-19:lla arvioitiin olevan kielteisimmät vaikutukset

Valittujen sektoreiden kaikkien yritysten

- Yhteenlaskettu arvonlisäys vuonna 2018 oli 94 mrd. € (47% koko kansantalouden arvonlisäyksestä ja noin 75% kaikkien yritysten arvonlisäyksestä)
- Arvonlisäyksen kasvu vuosina 2015-2018 oli 13 mrd. € (noin kaksi kolmasosaa koko kansantalouden arvonlisäyksen kasvusta samalla aikavälillä)
- Henkilötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 1,23 miljoonaa

Sektorit on järjestetty kaikissa seuraavissa sektorikalvoissa arvonlisäyksen mukaan

1. PK-yrityksiksi luokitellaan yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää sekä joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.

Sisältö

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin

Päähavainnot

<p>Liikevaihdon kehitys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ COVID-19:n negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat syventyneet huhti- ja toukokuun aikana ◆ Yrityskentän kahtiajako ”voittajiin” ja ”häviäjiin” on syventynyt - trendin arvioidaan jatkuvan ◆ Liikevaihdon palautumisen oletetaan alkavan loppuvuonna, mutta ”normaalitasoa” ei uskota saavutettavan tänä vuonna ◆ Toimialoista informaatio ja viestintä sekä rakentaminen pärjäävät parhaiten nykyisessä tilanteessa
<p>Yritysten toimenpiteet kustannusten sopeuttamiseksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja pitkälti jo käytetty - ”pelivaraa” ei ole paljoa jäljellä ◆ Erityisesti akuuteimmassa kassavirtakriisissä olevat yritykset ovat käyttäneet koko sopeuttamispotentialinsa ◆ Lomautukset ovat yhä selvästi yleisin sopeutuskeino - lomautusten arvioidaan kuitenkin vähenevän loppuvuonna
<p>Käyttökateen kehitys</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Käyttökate on heikentynyt noin puolilla vastanneista - kuitenkin vain neljännes yrityksistä on käyttökateetasolla tappiollisia ◆ COVID-19 on ajanut ~20% ennen kriisiä käyttökateetasolla kannattaneista yrityksistä tappiollisiksi ◆ Tappiollisten yritysten osuus on pienentynyt maaliskuun tilanteeseen verrattuna kaikilla toimialoilla
<p>Yritysten maksukyky ja rahoitusasema</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kassan kestävyuden arvioidaan parantuneen edellisestä kyselystä - edellisen kyselyn ennustamat maksuvaikeudet eivät toteutuneet ◆ Yritykset vastaavat varojensa kestävästi huomattavasti tilinpäätösanalyysiin perustuvia arvioita vähemmän - tilinpäätösanalyysin mukaan 84% yrityksistä selviää yli kolme kuukautta nykyvaroillaan, kun sama luku on vain 56% suorien kyselyvastausten perusteella
<p>Operatiiviset häiriöt</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tilanteen aiheuttamat operatiiviset häiriöt ovat jatkuneet, mutta lieventyneet hienoisesti edellisestä kyselytutkimuksesta ◆ Häiriöt ovat olleet yleisimpiä teollisuudessa ja kaupan alalla ◆ Häiriöistä yleisimmät ovat raaka-aineiden saatavuus ja logistiikka
<p>Investointinäkyvä</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PK-yritysten investointinäkyvät ovat parantuneet merkittävästi edellisen kyselytutkimuksen tuloksista erityisesti teollisuudessa ja majoitus- ja ravintolatoimialalla, mutta vaikutusten arvioidaan olevan edelleen merkittäviä ◆ Yhteensä aineellisten investointien lasku arvioidaan olevan PK-yrityksissä 18% edellisen vuoden tasosta
<p>Ulkoiset tukitoimet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ~25% vastanneista on saanut joko tukea Business Finlandilta tai lainatakausta Finnveralta ◆ Business Finlandin tuet ja/tai Finnveran lainatakaukset ovat pääasiassa kohdistuneet sellaisiin yrityksiin, joiden liikevaihto on laskenut eniten verrattuna vuoden 2019 toukokuuhun ◆ Heikoimmassa kassatilanteessa olevat yritykset eivät saa ”halpaa” velkarahaa niin usein kuin muut yritykset - Finnveran takaamat lainat ovat keskimäärin kalliimpia kuin muut ◆ Pankit ja muu yksityinen sektori ovat osallistuneet ”talkoisiin” ahdingossa olevien yritysten rahoitusaseman parantamiseen, erityisesti majoitus- ja ravintola-alalla

Liikevaihtovaikutusten päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

COVID-19:n negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat syventyneet huhti- ja toukokuun aikana

- ◆ 62% kaikista vastanneista arvioi toukokuun liikevaihdon olevan vähemmän kuin viime vuonna. Maaliskuun liikevaihto oli edellisvuotta matalampi 54% yrityksistä
- ◆ Negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat syventyneet kaikilla toimialoilla paitsi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, mukaan lukien teollisuudessa, joka selvisi ensimmäisestä COVID-19 -kuukaudesta verrattaen hyvin
- ◆ Kyselytöksen yhteenlaskettu liikevaihto laski toukokuussa ~15% tavallisesta tasostaan

Yrityskentän kahtiajako ”voittajiin” ja ”häviäjiin” on syventynyt - trendin arvioidaan jatkuvan

- ◆ Samaan aikaan kun yhä useampi yritys on kärsinyt liikevaihdon laskusta, kasvava osuus yrityksistä on kyennyt kasvattamaan liikevaihtoaan. ~10% yrityksistä kykeni kasvattamaan maaliskuun liikevaihtoaan, kun vastaavan luvun arvellaan olevan toukokuussa jo 16%
- ◆ Kahtiajaon odotetaan syvenevän. 65% vastaajista arvioi loppuvuoden liikevaihtonsa olevan edellisvuotta pienempi, kun taas 27% vastaajista arvioi loppuvuotensa olevan liikevaihdolla mitattuna edellisvuotta parempi

Liikevaihdon palautumisen oletetaan alkavan loppuvuonna, mutta ”normaalitasoa” ei uskota saavutettavan tänä vuonna

- ◆ Koko kyselytöksen loppuvuoden liikevaihdon oletetaan kasvavan 90%:iin edellisvuoden liikevaihdosta - 5%-yksikön kasvu suhteessa tämänhetkiseen 15%:n alenemaan verrattuna edellisvuoteen
- ◆ Liikevaihdon ei oleteta saavuttavan edellisvuoden tasoa yhdelläkään toimialalla - talouden elpyminen normaalitasolle jäänee siis ensi vuoteen tai jopa kauemmas tulevaisuuteen

Toimialoista informaatio ja viestintä sekä rakentaminen pärjäävät parhaiten nykyisessä tilanteessa

- ◆ Majoitus- ja ravintola-alaa lukuun ottamatta kaupan ala sekä kuljetus ja varastointi ovat kärsineet kriisistä eniten
- ◆ Informaatio- ja viestintä sekä rakentaminen näyttävät pärjäävän tilanteessa parhaiten
- ◆ Teollisuus on pärjännyt tähän saakka verrattaen hyvin ja uskoo taloudellisen aktiviteetin kohentuvan loppuvuonna

Sopeutustoimenpiteiden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja pitkälti jo käytetty - ”pelivaraa” ei ole paljoa jäljellä

- ◆ Yli 75% vastaajista arvioi kykenevänsä pienentämään operatiivisia kustannuksiaan alle 20% normaalitasosta
- ◆ Suurin osa sopeutuspotentiaalista on jo käytetty - 73% vastaajista on käyttänyt koko sopeutuspotentiaalinsa ja vain ~10% vastaajista arvioi pystyvänsä pienentämään kustannuksiaan vielä 10% normaalitasosta

Erityisesti akuuteimmassa kassavirtakriisissä olevat yritykset ovat käyttäneet koko sopeuttamispotentiaalinsa

- ◆ ~90% yrityksistä, jotka arvioivat kassansa riittävän alle kuukauden ajan, ei kykene sopeuttamaan kustannuksiaan enää lainkaan
- ◆ Myös paremmassa kassatilanteessa olevista yrityksistä >70% on käyttänyt koko sopeutuspotentiaalinsa

Loppuvuoden sopeutustoimien uskotaan olevan maltillisempia kuin mitä tähän mennessä on tehty

- ◆ Alle kolmannes vastaajista arvioi sopeuttavansa kustannuksia lisää nykytasosta loppuvuoden aikana - yli 90% suunnitelluista sopeutustoimista on kooltaan maltillisia (alle 20% operatiivisista kustannuksista)
- ◆ Sekä liikevaihdon oletettu parantuminen että jäljellä olevan sopeutuspotentiaalın rajallisuus lienevät selityksiä sopeutustoimien hiipumiselle

Lomautukset ovat yhä selvästi yleisin sopeutuskeino - lomautusten arvioidaan kuitenkin vähenevän loppuvuonna

- ◆ Yli kolmannes vastanneista on lomauttanut henkilöstöään tähän mennessä. Toiseksi yleisimmän sopeutuskeinon (vuokratason alentamisen) esiintyvyys on 14%
- ◆ 18% vastaajista uskoo lomauttavansa henkilöstöään loppuvuonna - tämä implikoi lomautusten yleisyyden ~puolittuvan loppuvuonna

Käyttökatevaikutusten päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Käyttökate on heikentynyt noin puolilla vastanneista - kuitenkin vain neljännes yrityksistä on käyttökate-tilillä tappiollisia

- ◆ 52% yrityksistä arvioi käyttökateensa laskeneen vuoden takaiseen tasoon verrattuna
- ◆ 25% arvioi olevansa käyttökate-tilillä tappiollisia

COVID-19 on ajanut ~20% ennen kriisiä käyttökate-tilillä kannattaneista yrityksistä tappiollisiksi

- ◆ Kyselyn vastausten mukaan 17% yrityksistä, jotka vastasivat olleensa käyttökate-tilillä kannattavia, on ajautunut COVID-19:n ansiosta tappiolliseksi
- ◆ Tilinpäätösanalyysiin sekä yritysten vastauksiin liikevaihdon muutoksista ja sopeutustoimista perustuvan arvion mukaan 22% kyselyn yrityksistä on ajautunut COVID-19:n vuoksi kannattavasta kannattamattomaksi käyttökate-tilillä

Tappiollisten yritysten osuus on pienentynyt maaliskuun tilanteeseen verrattuna kaikilla toimialoilla

- ◆ Aiemman kyselytutkimuksen mukaan 35% kohdejoukon yrityksistä oli käyttökate-tilillä tappiollisia maaliskuussa. Toukokuun vastaava luku on 25%
- ◆ Toisin sanoen, yritysten sopeutustoimet on toimeenpantu viiveellä verrattuna liikevaihdon laskuun, mutta sopeutustoimet ovat pureet
- ◆ Yllä mainittu trendi pätee jokaisella toimialalla. Majoitus- ja ravitsemustoimintaa harjoittavista yrityksistä puolet arvioivat olevansa käyttökate-tilillä tappiollisia, kun vastaava suhdeluku oli 87% maaliskuussa

Maksukykyvaikutusten päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Kassan kestävyuden arvioidaan parantuneen edellisestä kyselystä

- ◆ Huhtikuussa suoritetun edellisen kyselyn implikoimat maksukykyongelmat eivät toteutuneet, vaan yritykset arvioivat tilanteen parantuneen. Huhtikuun kyselyn perusteella 58% yrityksistä pitäisi olla tällä hetkellä alle kolmen kuukauden päässä kassan loppumisesta, mutta viimeisimmän kyselyn perusteella enää 44% yrityksistä arvioi olevansa kyseisessä tilanteessa
- ◆ Enää 11% yrityksistä uskoo kassansa loppuvan alle kuukaudessa, kun luvun pitäisi olla 30% edellisen kyselyn perusteella. Toisaalta 34% yrityksistä uskoo kassansa riittävän yli 6 kuukautta, kun luvun pitäisi olla 15% edellisen kyselyn perusteella
- ◆ Kassan kestävyuden arvioidaan parantuneen kaikilla toimialoilla

Yritykset vastaavat varojensa kestävästi huomattavasti tilinpäätösanalyysiin perustuvia arvioita vähemmän

- ◆ Tilinpäätösanalyysiin sekä kyselyn vastauksiin liittyen liikevaihdon muutokseen ja sopeutustoimiin perustuvan arvion mukaan 84% yrityksistä selviää nykyvaroillaan yli kolme kuukautta, kun kyselyn suorien vastausten mukaan vastaava luku on 56%
- ◆ Kyselyn vastaukset saattavat olla vinoutuneet pessimistiseen suuntaan

Suuret yritykset arvioivat kassansa kestävästi huomattavasti paremmin kuin pienet yritykset

- ◆ Alle 2M€ liikevaihdon yrityksistä 51% uskoo kassansa loppuvan alle kolmessa kuukaudessa
- ◆ 20-200M€ liikevaihdon yrityksistä 19% uskoo kassansa loppuvan alle kolmessa kuukaudessa

Operatiivisten haasteiden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Tilanteen aiheuttamat operatiiviset häiriöt ovat jatkuneet, mutta lieventyneet hienoisesti edellisestä kyselytutkimuksesta

- ◆ 56% yrityksistä arvioi toimitusketjunsä kärsivän operatiivisista häiriöistä
- ◆ Edellisessä kyselyssä 58% yrityksistä arvioi kärsivänsä operatiivisista häiriöistä - häiriöt ovat vähentyneet hienoisesti jokaisella toimialalla

Häiriöt ovat olleet yleisimpiä teollisuudessa ja kaupan alalla

- ◆ 62% teollisuusyrityksistä ja 68% kaupan alan yrityksistä arvioi toimitusketjunsä häiriintyneen jonkin verran tai merkittävästi

Häiriöistä yleisimmät ovat raaka-aineiden saatavuus ja logistiikka

- ◆ Yrityksistä 35% arvioi raaka-aineiden ja materiaalien saatavuuden vaikeutuneen ja 19% kertoo logistiikkaan liittyvistä häiriöistä

Teollisuudessa yleisin häiriö on ollut raaka-aineiden saatavuus

- ◆ 55% teollisuusyrityksistä arvioi raaka-aineiden ja materiaalien saatavuuden hankaloituneen

Investointinäkymien päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Investointinäkymät ovat parantuneet huhtikuun tilanteesta, mutta negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat edelleen merkittävät

- ◆ Luottamus tulevaisuuden näkymiin vaikuttaa parantuneen kriisin alusta akuutin epidemian väistyessä Suomessa
- ◆ Erityisesti teollisuudessa sekä majoitus- ja ravitsemusalalla on nähtävissä positiivista muutosta - kaikilla toimialoilla on nähtävissä optimismin kasvua

Pk-yritysten investointien arvioidaan laskevan 18% - teollisuudessa investointien laskun arvioidaan olevan 27%

- ◆ Kyselytutkimuksen perusteella PK-yritysten aineelliset nettoinvestoinnit vuonna 2020 tulevat vähenemään liki 600M€ verrattuna edellisvuoteen
- ◆ Yritysten kokoluokalla ei havaittu olevan vaikutuksia investointinäkymiin - liikevaihdon muutos on yritystasolla investointien muutoksen keskeinen ajuri

Investointien vaikutukset kansantalouteen tulevat viiveellä

- ◆ Investointien vähenemisen vaikutukset tulevat näkymään taloudessa erityisesti jälkimmäisellä vuosipuoliskolla

Mahdollisen ”toisen aallon” vaikutukset investointihalukkuuteen voivat olla merkittävät

- ◆ Toisen aallon mahdollista vaikutusta on mahdotonta arvioida etukäteen. Mikäli epidemiatilanne pysyy hallinnassa, saattavat investointivaikutukset jäädä rajallisiksi
- ◆ Kansainvälisen kysynnän arvioiminen on vielä tällä hetkellä haastavaa, mikä lisää tulosten epävarmuutta. Tilauskirjat ovat suojanneet teollisuutta jossain määrin akuutilta liikevaihtoshokilta

Ulkoisten toimien vaikuttavuuden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

~25% vastanneista on saanut joko Finnveran takauksen tai Business Finlandin häiriörahoituksen - enemmistö saajista kokee tuen auttaneen

- ◆ 7% on saanut Finnveran takauksen ja 21% Business Finlandin tukea. 15% hakijoista neuvottelee yhä Business Finlandin kanssa tuista
- ◆ Noin kolme neljästä takauksen tai tuen saajasta kokee sen auttaneen ainakin vähän

Business Finlandin tuet ja Finnveran takaukset ovat kohdistuneet enimmäkseen yrityksiin, joiden liikevaihto on laskenut - mutta eivät akuuteimmassa kassakriisissä oleviin yrityksiin. Yleistuki ja kohdennettu ravintolatuki tulevat osaltaan vaikuttamaan tilanteeseen.

- ◆ Kappalemääräisesti ~80% kyselytöksen kohdistuneista Finnveran takauksista ja ~75% Business Finlandin (BF:n) tuista on kohdistunut yrityksiin, joiden liikevaihto on laskenut
- ◆ Kassan heikko riittävyys (alle 1kk) heikentää yrityksen todennäköisyyttä saada BF:n häiriötilannerahoitusta. Tämä selittyy sillä, että BF tarjoaa kehitys-, ei kriisirahoitusta ja yleistuki tulee kohdistumaan juuri tähän tarpeeseen. Suurin osa BF:n häiriötilannerahoituksesta kohdistuu yrityksiin, joiden nykyvarat riittävät vähintään kuukaudeksi.

Heikoimmassa kassatilanteessa olevat yritykset eivät saa ”halpaa” velkarahaa niin usein kuin muut yritykset

- ◆ Alle kuukauden kestävillä kassavaroilla varustettujen yritysten lainamarginaalin 1. kvartiili on 2,5%, kun vastaava luku on muilla yrityksillä ~1,7%

Pankit ja muu yksityinen sektori ovat osallistuneet ”talkoisiin” ahdingossa olevien yritysten rahoitusaseman parantamiseen, erityisesti majoitus- ja ravintola-alalla

- ◆ 11% vastaajista on saanut pankilta rahoitusta ja 13% on saanut muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja, kuten lyhennysvapaita. Yli neljännes yrityksistä on saanut helpotuksia maksuehtoihin, kuten maksuaikojen pidennyksiä
- ◆ Majoitus- ja ravintola-alalla, joka on kärsinyt tilanteesta eniten, yli kolmannes yrityksistä on saanut pankilta lainaa tai muita helpotuksia ja yli puolet yrityksistä on saanut helpotuksia maksuehtoihin

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - **Liikevaihdon kehitys**
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

1. Yhteenveto: COVID-19:n liikevaihtovaikutukset ovat syventyneet maaliskuun jälkeen, mutta palautumisen oletetaan alkavan loppuvuonna

1. Kuinka paljon arvioitte toukokuun 2020 liikevaihdon muuttuneen toukokuun 2019 liikevaihdosta?
2. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 (tammi-toukokuu) liikevaihdon muuttuneen vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna?
3. Kuinka paljon arvioitte koko vuoden 2020 liikevaihdon tulevan eroamaan 2019 liikevaihdosta?

Sektori	Liikevaihdon muutos verrattuna edelliseen vuoteen, % vastanneista			Liikevaihdon muutos, %	Kommentit
	Maaliskuu '20 vs. maaliskuu '19 ¹	Toukokuu '20 vs. toukokuu '19 ²	Loppuvuosi 2020 vs. 2019 ³		
 Kaikki vastanneet				1,639	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat syventyneet kevään aikana tasaisesti muilla toimialoilla kuin majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, jossa kovin pudotus koettiin jo tilanteen alussa ◆ Yrityskentän kahtiajako on niin ikään syventynyt: yli 40% liikevaihdostaan menettäneiden yritysten osuus on kasvanut 23%:iin ja liikevaihtoaan parantaneiden osuus on kasvanut 16%:iin. Yritysten toimet liiketoimintamalliansa uudistamiseksi saattavat selittää jälkimmäistä havaintoa ◆ Loppuvuoden liikevaihto-odotukset viestivät yritysten oletettavan palautumisen alkavan loppuvuoden aikana. Yli neljännes yrityksistä uskoo ylittävänsä loppuvuonna viime vuoden liikevaihdon. Kahtiajaon oletetaan syventyvän loppuvuonna -65% yrityksistä uskoo jäävänsä loppuvuonnakin viime vuoden liikevaihdosta
 Teollisuus				388	
 Tukku- ja vähittäiskauppa				196	
 Rakentaminen				197	
 Informaatio ja viestintä				155	
 Kuljetus ja varastointi				153	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta				192	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta				203	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta				155	

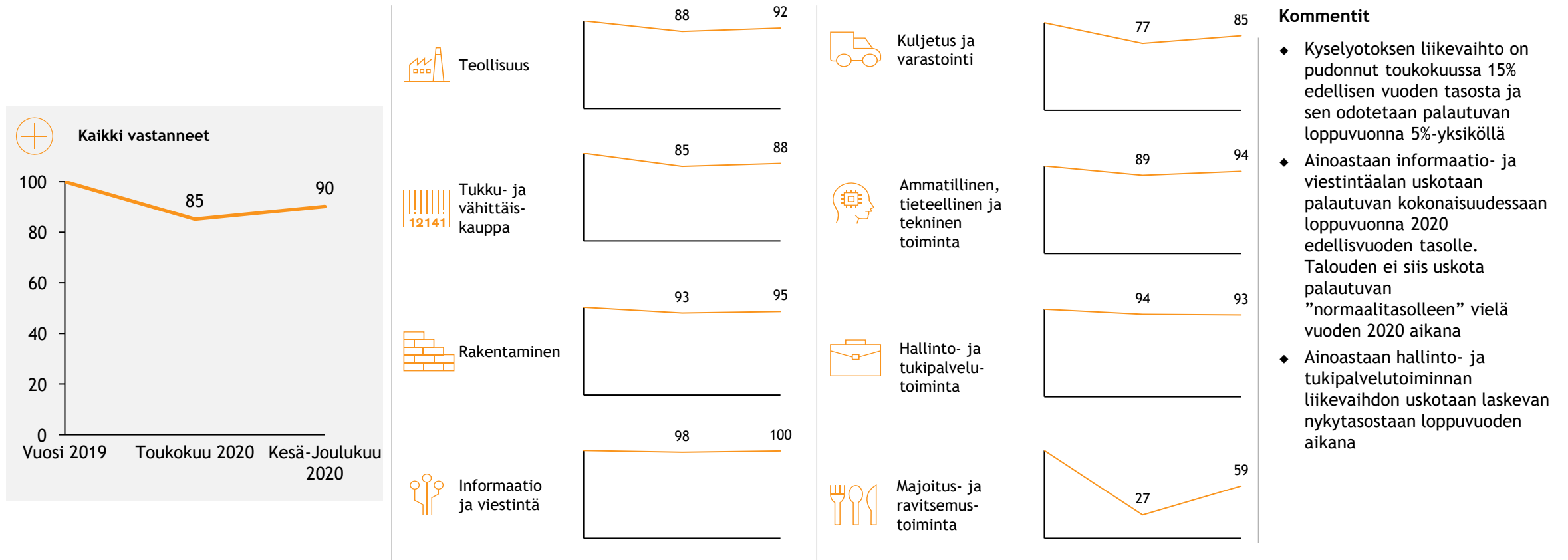
1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 1. 3. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 2 ja 3.

1. Kyselyotoksen liikevaihto on pudonnut toukokuussa 15% edellisen vuoden tasosta ja sen odotetaan palautuvan loppuvuonna 5%-yksiköllä

Liikevaihdon muutos, %

— Liikevaihtoindeksi

Liikevaihtoindeksi = liikevaihtopainotettu keskiarvo otoksen yritysten liikevaihdon muutoksista verrattuna vuoden 2019 vastaavan periodin tasoon (=100)

1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 1. 3. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 3.

1. Kaikista pienimmät pk-yritykset arvioivat liikevaihtonsa heikentyneen eniten

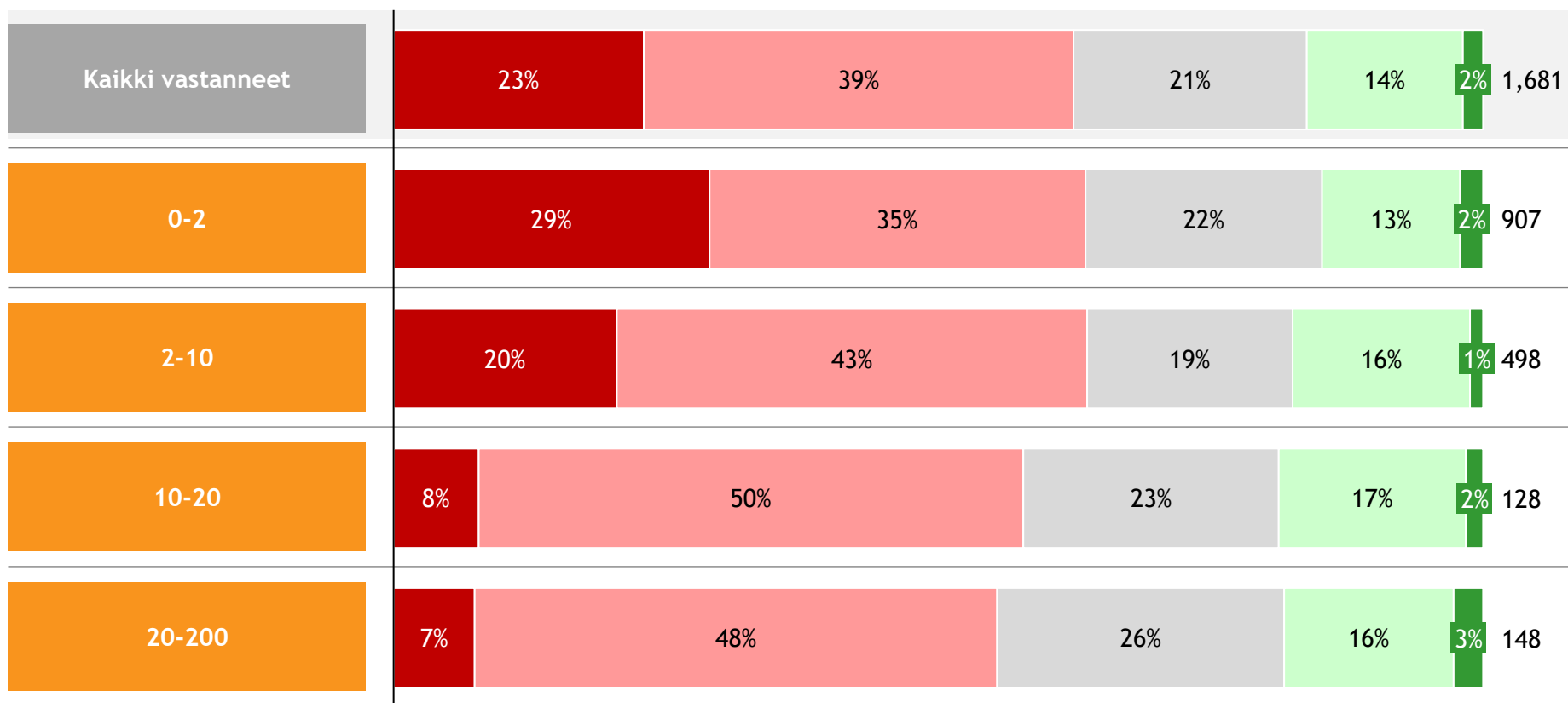
1. Kuinka paljon arvioitte toukokuun 2020 liikevaihdon muuttuneen toukokuun 2019 liikevaihdosta?

Liikevaihdon muutos, %

Yrityksen liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan¹, % vastanneista

Kommentit

- ♦ Yritykset, joiden liikevaihto on alle 2M€, ovat altistuneet eniten merkittävälle liikevaihdon laskulle (<-40%)
- ♦ Suurimmat yritykset (liikevaihto 20-200M€) ovat pärjänneet pienempiä paremmin
 - 19% 20-200M€ liikevaihdon yrityksistä on kasvattanut liikevaihtoaan ja 3% on kyennyt kasvattamaan liikevaihtoaan yli 40%
 - 20-200M€ liikevaihdon yrityksistä 8% on kokenut yli 40% suuruisen liikevaihdon aleneman

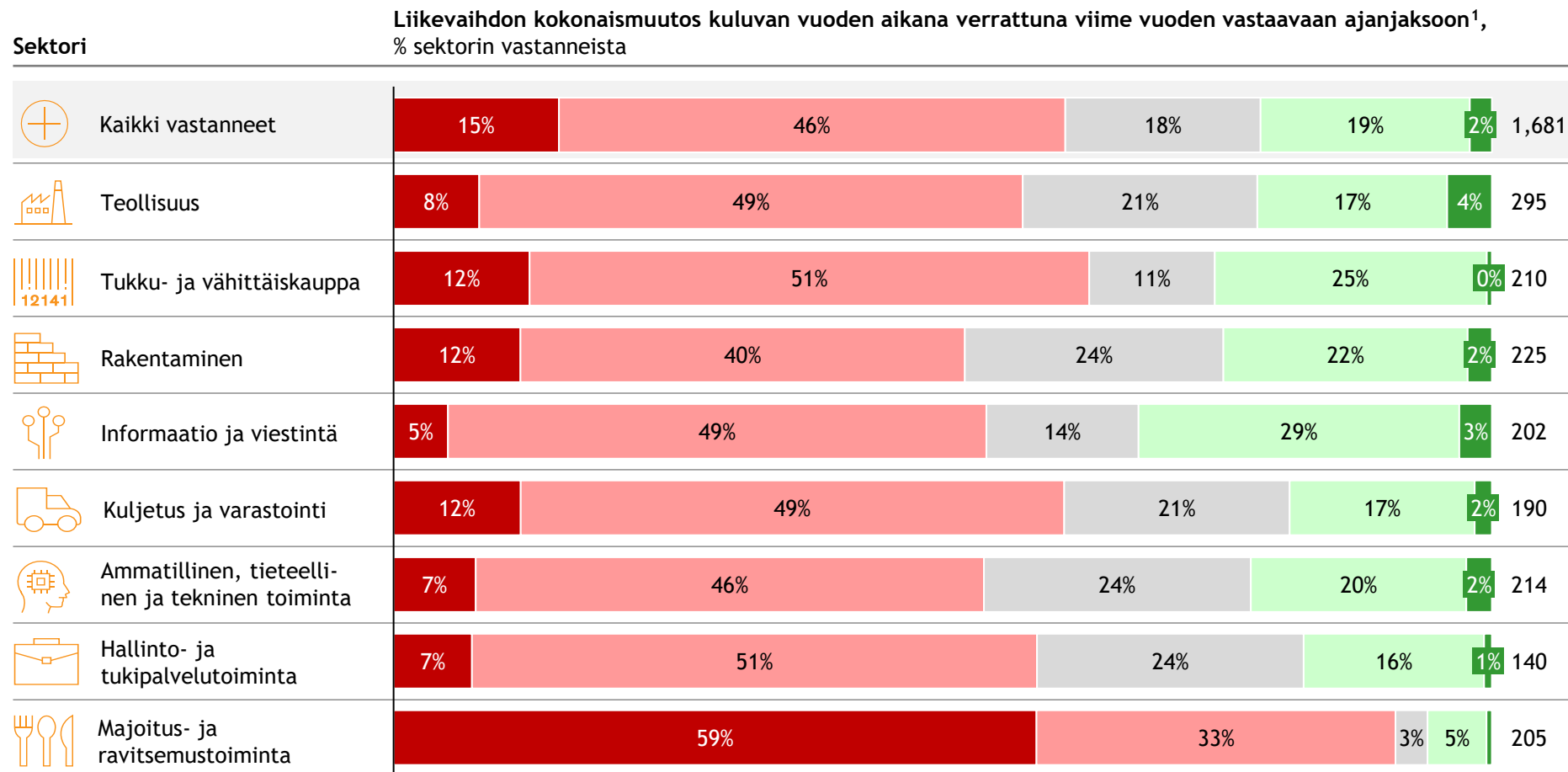
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1.

1. Kuluvan vuoden liikevaihto on heikentynyt 15% yrityksistä yli 40% viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna

2. Kuinka paljon arvioitte kuluvan vuoden 2020 (tammi-toukokuu) liikevaihdon muuttuneen vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna?

Liikevaihdon kokonaismuutos, %

■ < -40
 ■ -1-40
 ■ 0
 ■ +1-40
 ■ > +40

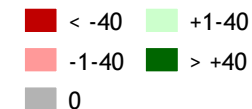
Kommentit

- ◆ Enemmistö arvioi liikevaihtonsa laskeneen alkuvuoden aikana - 15% arvioi liikevaihtonsa laskeneen yli 40% viime vuoden tasosta
- ◆ Kyselyyn vastanneista yrityksistä 23% on onnistunut kasvattamaan liikevaihtoaan alkuvuonna (tammi- toukokuu)
- ◆ Rakentamisen, informaatio ja viestintä- sekä teollisuus-toimialojen yritykset ovat kasvattaneet useimmin liikevaihtoaan ja kokeneet harvimminkin liikevaihtonsa pienenemistä

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 2

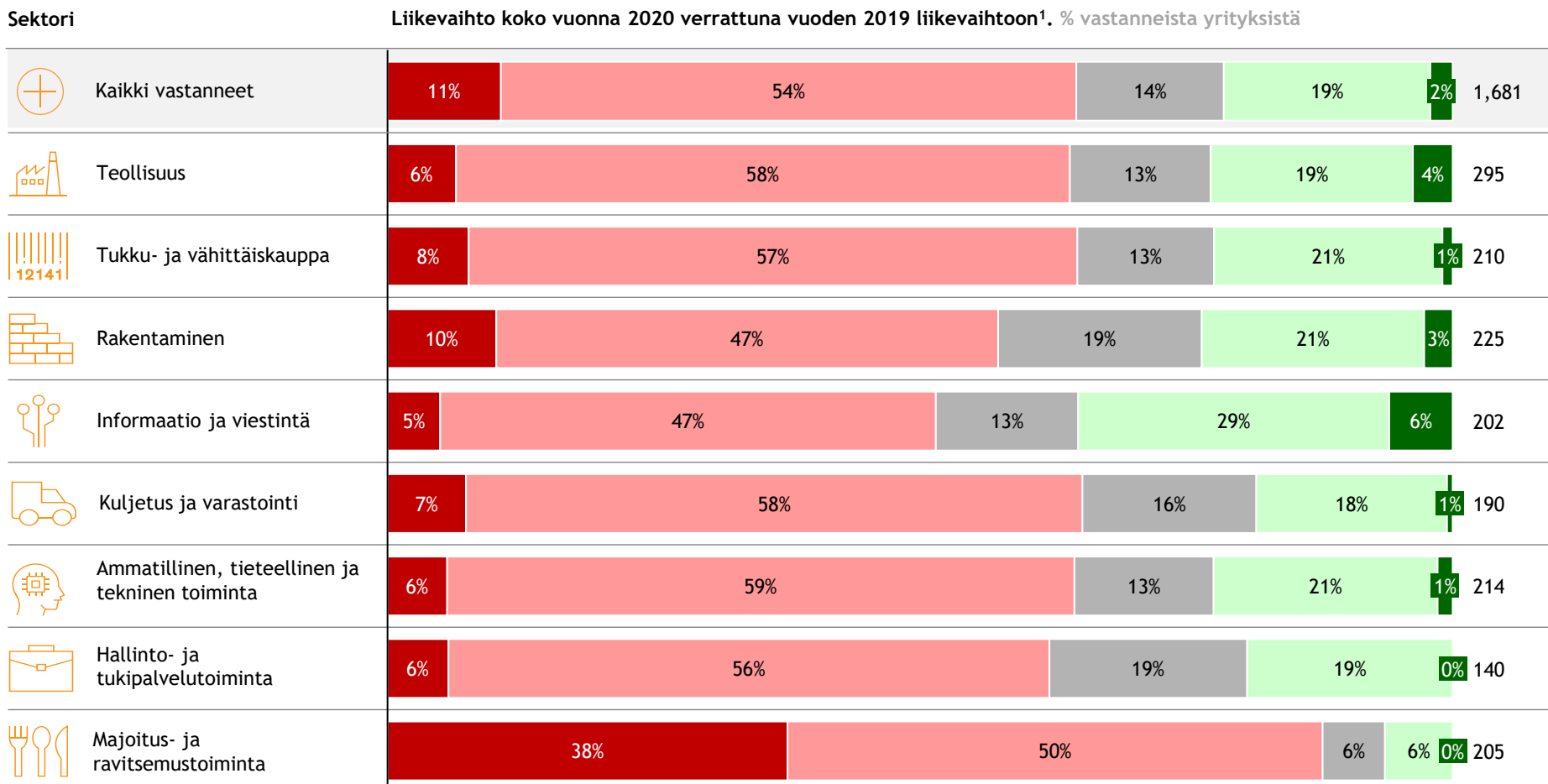
1.Pk-yritykset olettavat vuoden 2020 liikevaihdon laskevan vuodesta 2019

3. Kuinka paljon arvioitte koko vuoden 2020 liikevaihdon tulevan eroamaan 2019 liikevaihdosta?

Kommentit

- ◆ Kyselyyn vastanneista yrityksistä 65% olettaa liikevaihdon laskevan vuodesta 2019 ja 11% yrityksistä olettaa liikevaihdon laskevan yli 40%
- ◆ Harva yritys olettaa liikevaihdon kasvavan vuodesta 2019 ja vain 2% yrityksistä odottaa kasvavansa yli 40% vuoden 2020 aikana

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3.

1. Teollisuus: Koronakriisi heikentänyt yritysten liikevaihtoa kaikilla teollisuudenaloilla

1. Kuinka paljon arvioitte toukokuun 2020 liikevaihdon muuttuneen toukokuun 2019 liikevaihdosta?

Tilaukertymän muutos

Teollisuus

Toimialat

Liikevaihto maaliskuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan¹, % vastanneista

Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan², % vastanneista

Kommentit

Toimialat	Liikevaihto maaliskuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ¹ , % vastanneista	Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ² , % vastanneista
Kaikki vastanneet teollisuusyritykset	12% 32% 41% 13% 1% 388	15% 46% 24% 12% 2% 295
Elintarvikkeiden valmistus	25% 50% 13% 13% 24	26% 44% 22% 7% 27
Juomien valmistus	33% 33% 17% 17% 6	
Tekstiilien valmistus	14% 29% 29% 29% 14	
Vaatteiden valmistus	17% 33% 50% 12	
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	27% 45% 27% 11	
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	10% 38% 38% 10% 5% 21	6% 55% 27% 12% 33
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	13% 13% 50% 19% 6% 16	50% 50% 8
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	31% 50% 6% 13% 16	
Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	0% 0	
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	7% 20% 53% 13% 7% 15	5% 45% 18% 23% 9% 22
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33% 67% 3	
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	5% 35% 30% 25% 5% 20	10% 55% 17% 17% 29
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	29% 59% 12% 17	38% 48% 14% 21
Metallienjalostus	40% 53% 7% 15	
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	5% 31% 57% 7% 42	20% 44% 28% 6% 50
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	22% 22% 44% 11% 18	14% 43% 14% 14% 14% 21
Sähkölaitteiden valmistus	8% 58% 33% 12	29% 29% 24% 17
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	13% 36% 41% 11% 56	20% 48% 28% 46
Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	11% 42% 47% 19	
Muiden kulkuneuvojen valmistus	6% 25% 63% 6% 16	
Huonekalujen valmistus	25% 13% 44% 19% 16	
Muu valmistus	13% 25% 38% 25% 8	
Koneiden ja laitteiden korjaus	55% 18% 18% 9% 11	52% 14% 19% 21

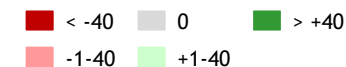
- ◆ Liikevaihto heikentynyt kautta linjan teollisuuden eri aloilla; harvat hyötyneet liikevaihdollisesti
- ◆ Tuloksia tulkittaessa on huomioitava pienet TOL-3 - tason toimialakohtaiset otoskoot ja niistä aiheutuva tilastollinen virhemarginaali

1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 1

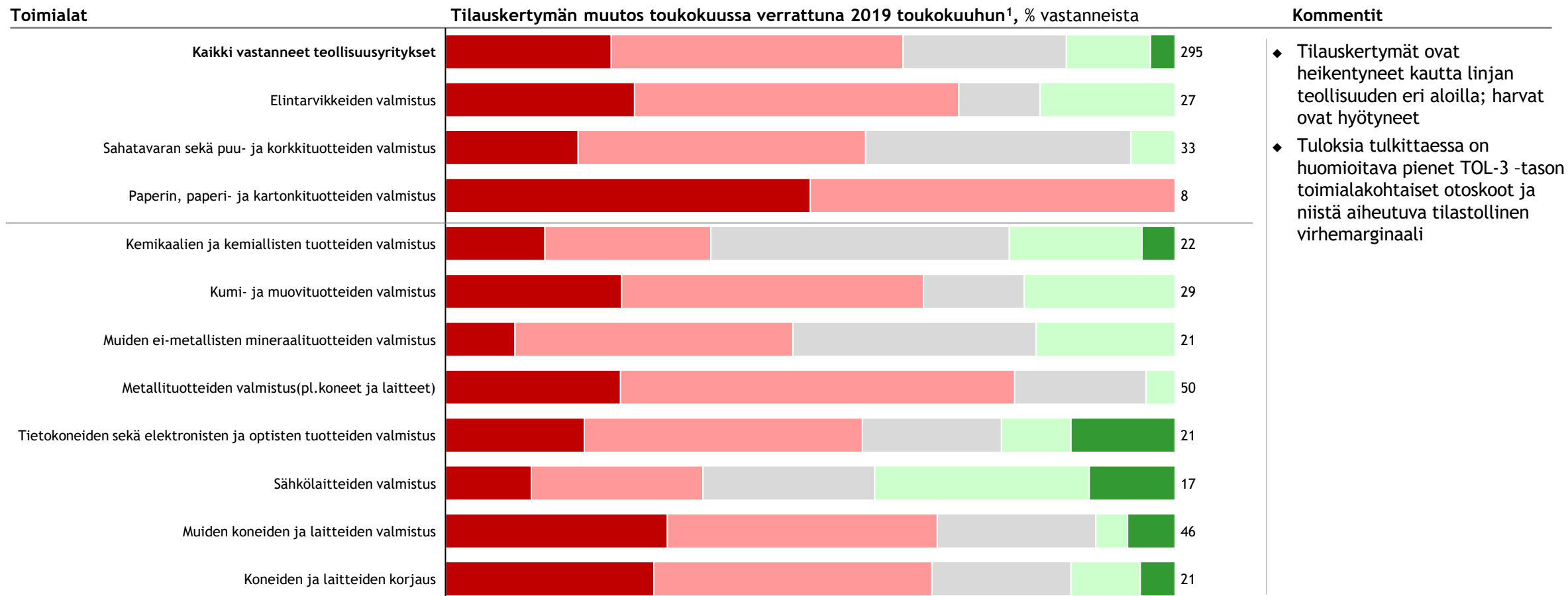
1. Teollisuus: Tilauskanta on laskenut suurimmalla osalla teollisuus-yrityksistä

8.1. Miten yrityksenne tilauskertymä on muuttunut toukokuun aikana kun vertaatte vastaavaan aikaan vuonna 2019?

Tilauskertymän muutos

Teollisuus

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.1

1. Teollisuus: Myös teollisuudessa pienimpien yritysten liikevaihto on laskenut eniten

1. Kuinka paljon arvioitte toukokuun 2020 liikevaihdon muuttuneen toukokuun 2019 liikevaihdosta?

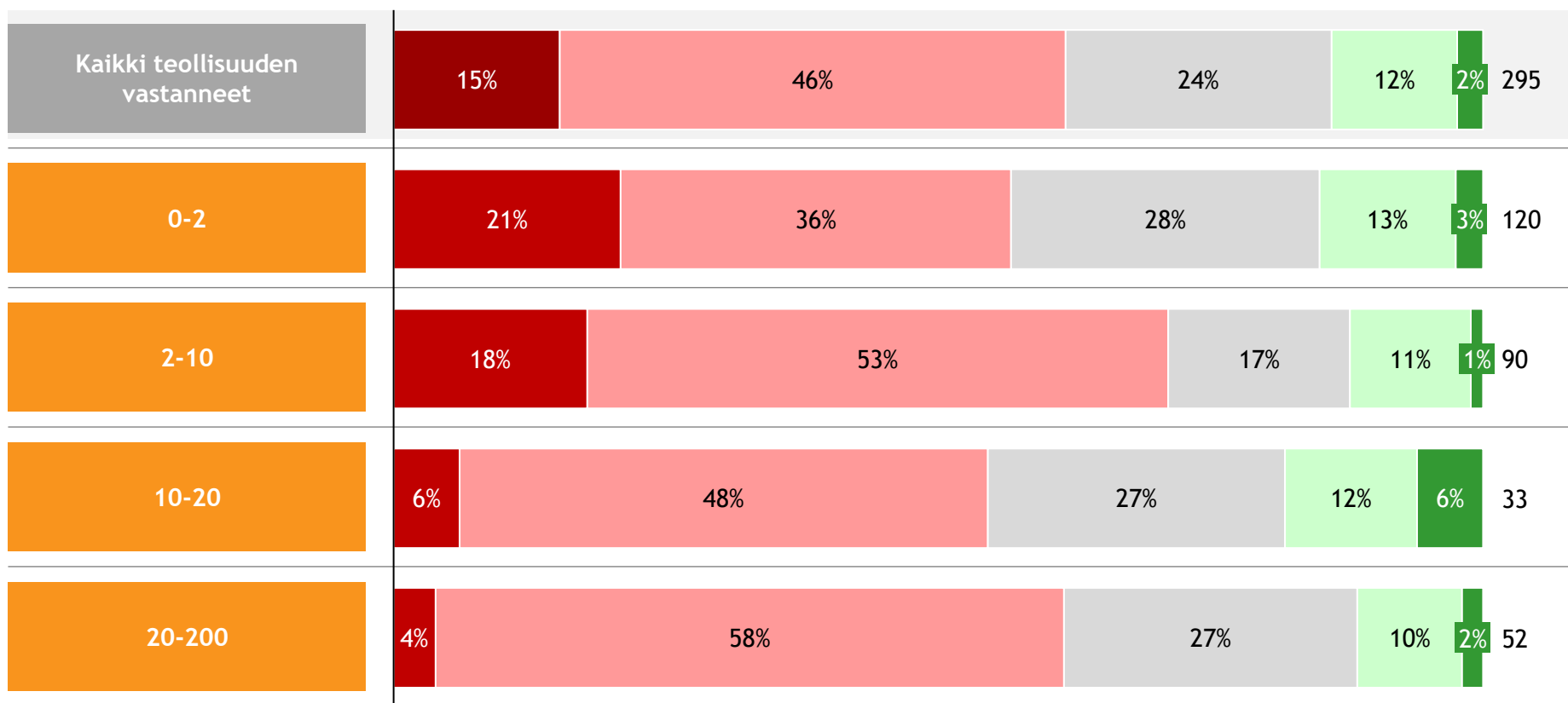
Liikevaihdon muutos, %

Teollisuus

Yrityksen liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan¹, % vastanneista

Kommentit

- ◆ Vain harva teollisuuden yritys on onnistunut kasvamaan toukokuussa viime vuoteen verrattuna
- ◆ Teollisuuden pienimmissä yhtiöissä esiintyi suhteellisesti eniten suurta laskua (< -40%) kokeneita yhtiöitä
- ◆ Isoista yrityksistä (20-200M€ liikevaihto) vain harva on onnistunut kasvamaan toukokuussa mutta myös harvalla liikevaihto on laskenut paljon (< -40%)

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1.

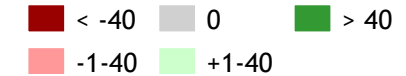
1. Tukku- ja vähittäiskauppa: Elintarvikkeissa menee verrattain hyvin, vaikka kenttä onkin polarisoitunut – muu vähittäiskauppa on kärsinyt selvästi enemmän

1. Kuinka paljon arvioitte toukokuun 2020 liikevaihdon muuttuneen toukokuun 2019 liikevaihdosta?

Tukku- ja vähittäiskauppas

Liikevaihdon muutos, %

Toimiala	Liikevaihto maaliskuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ¹ , % vastanneista	Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ² , % vastanneista	Kommentit
Kaikki vastanneet sektorin yritykset	<p>196</p>	<p>210</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Globaalisti on huomattu elintarvikeyritysten liikevaihdon nousseen koronakriisin ensimmäisten kuukausien aikana - vastaava ilmiö havaittavissa Suomessa ◆ Elintarvikekaupassa vaikuttaisi olevan enemmän kahtiajakoa: 66% vastanneista arvioi liikevaihtonsa kasvaneen toukokuussa ja suurta liikevaihdon laskua (< -40%) kokeneiden yritysten osuus on lähes puolittunut maaliskuusta ◆ Liikevaihto muussa tukku- ja vähittäistavarakaupassa on kärsinyt enemmän: 69%:lla vastanneista liikevaihto laski, 15%:lla kasvoi. Myös isoa laskua (< -40%) kokeneiden osuus on yleistynyt maaliskuusta
Elintarvikkeet ³	<p>21</p>	<p>30</p>	
Muu tukku- ja vähittäistavarakauppa	<p>175</p>	<p>180</p>	

1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 3. TOL-luokat 471-472 Vähittäiskauppa erikoistumattomissa myymälöissä (supermarketit yms.) ja Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

1. Tukku- ja vähittäiskauppa: Liikevaihto pienimmissä sektorin yrityksissä on kärsinyt eniten

1. Kuinka paljon arvioitte toukokuun 2020 liikevaihdon muuttuneen toukokuun 2019 liikevaihdosta?

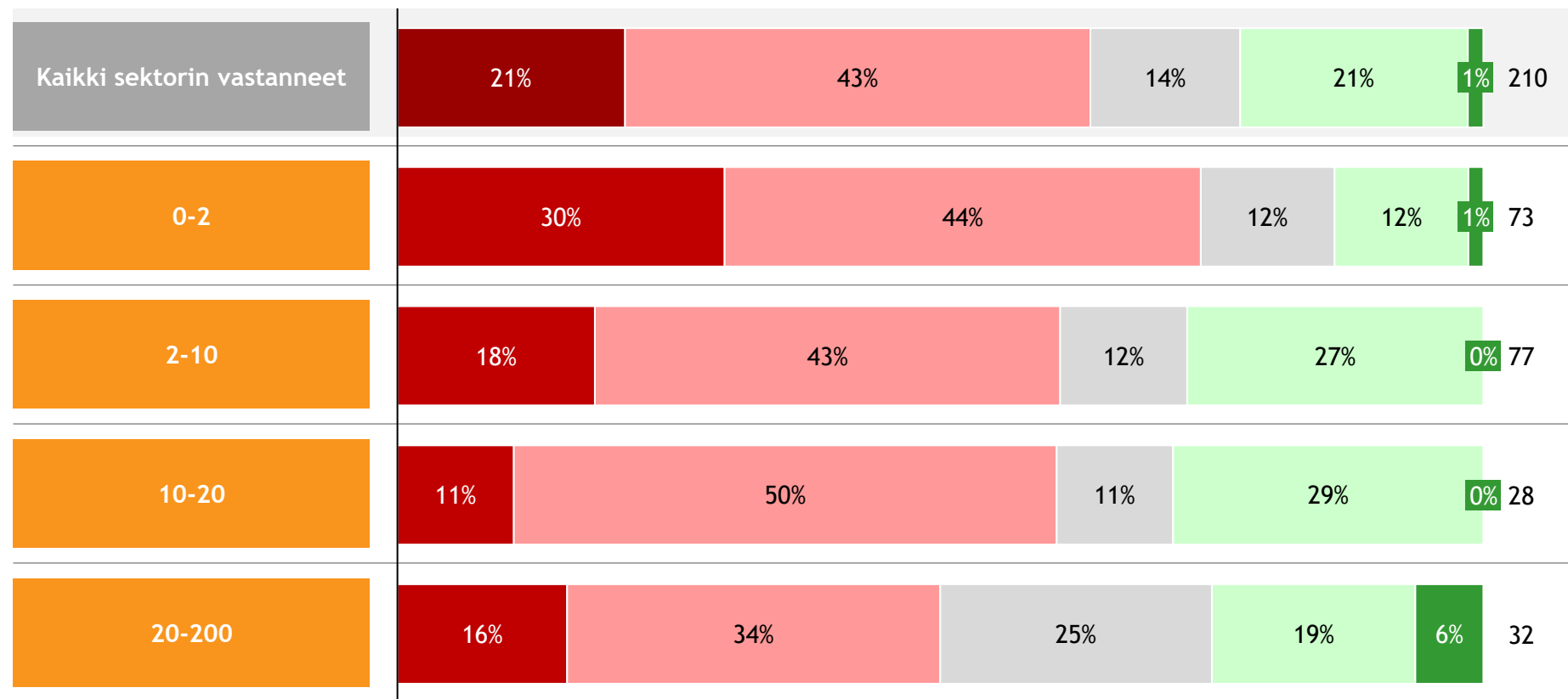
Tukku- ja vähittäiskauppa

Liikevaihdon muutos, %

■ < -40 ■ -1-40 ■ 0 ■ +1-40 ■ > +40

Yrityksen liikevaihto, miljoonaa euroa

Liikevaihto toukokuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan¹, % vastanneista

Kommentit

- ◆ Tukku- ja vähittäistavarakauppa sektorin yrityksistä pienimmillä (liikevaihto 0-2M€ vuodessa) liikevaihto on laskenut eniten ja heistä 74% arvioi liikevaihdon laskeneen viime vuoden toukokuusta
- ◆ Suurta laskua (< -40%) kokoneiden yritysten osuus on melko samanlainen yli 2M€ liikevaihdon yritysten keskuudessa, mutta suurta nousua (> 40%) saaneet yritykset ovat yli 20M€ liikevaihdon yrityksiä

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1.

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - **Yritysten sopeutustoimenpiteet**
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

2. Yhteenveto: Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja pitkälti jo käytetty

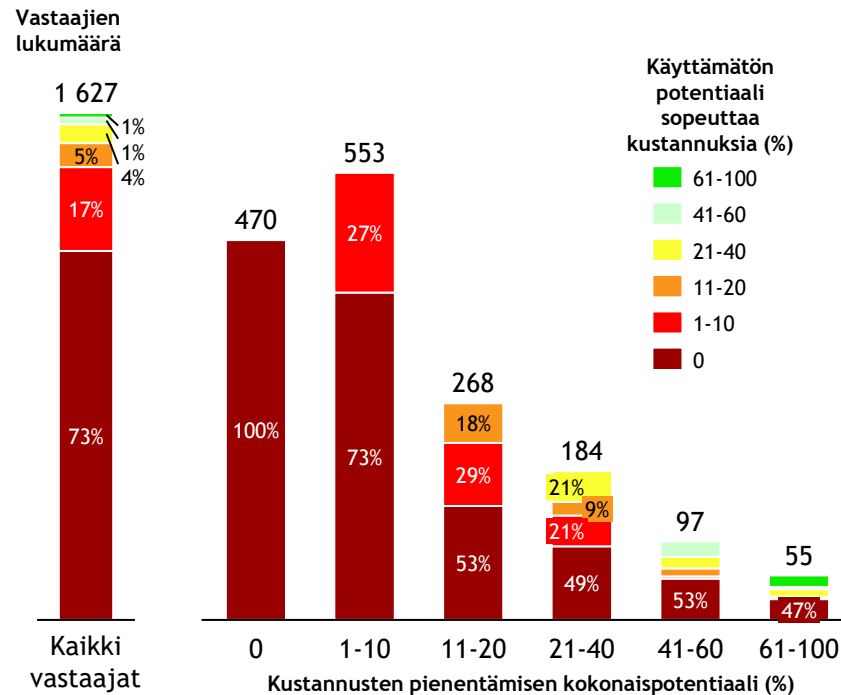
11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

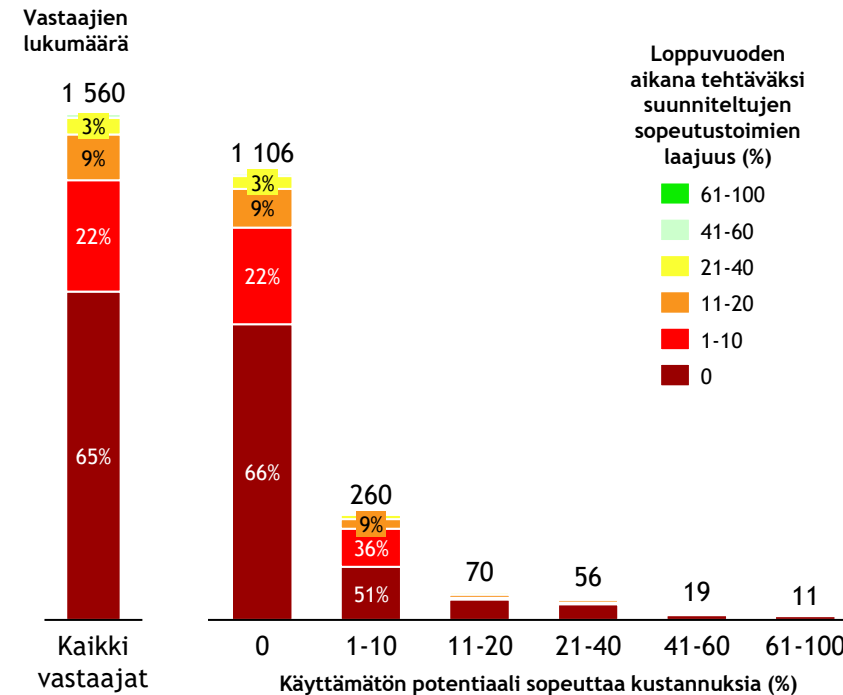
13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta?

Kommentit

Kustannusten pienentämisen kokonaispotentiaali vs. jäljellä oleva potentiaali (% normaalitasosta)

Jäljellä oleva kustannusten pienentämisen potentiaali vs. loppuvuoden aikana tehtäväksi aiotut sopeutustoimet (% normaalitasosta)

- ♦ Yritysten kyky sopeuttaa kustannuksiaan on rajallinen - yli 75% arvioi kykenevänsä sopeuttamaan kustannuksiaan alle 20% normaalitasosta
- ♦ Suurin osa sopeutuspotentiaalista on jo käytetty - 73% vastaajista arvioi käyttäneensä koko potentiaalin
- ♦ Yli 85% vastaajista aikoo sopeuttaa kustannuksiaan loppuvuonna alle 10% normaalitasosta - mahdollisuuksia laajempaan sopeuttamiseen ei ole isossa kuvassa
- ♦ Yritysten sopeutusvara on pitkälti jo käytetty, minkä vuoksi taloudellisen tilanteen heikkenemisen jatkuminen saattaisi kasvattaa tappioita merkittävästi

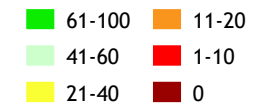
2. Kassakriisissä olevat yritykset eivät pysty sopeuttamaan kustannuksiaan enää lisää – myös vakavaraisemmat yritykset ovat käyttäneet enemmistön sopeutuspotentiaalistaan

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

Operatiivisten kustannusten pienennys, %

Kustannusten pienentämisen kokonaispotentiaali² suhteessa normaalitasoon vs. yrityksen maksuvalmius¹

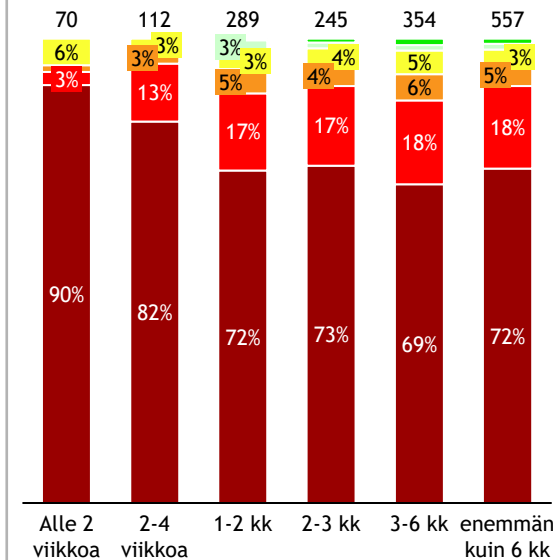
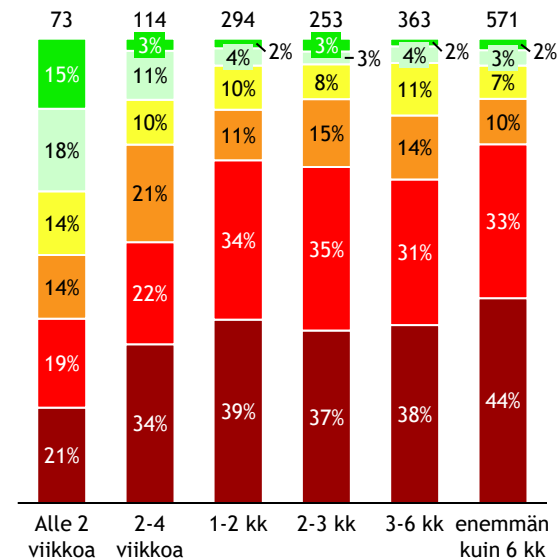
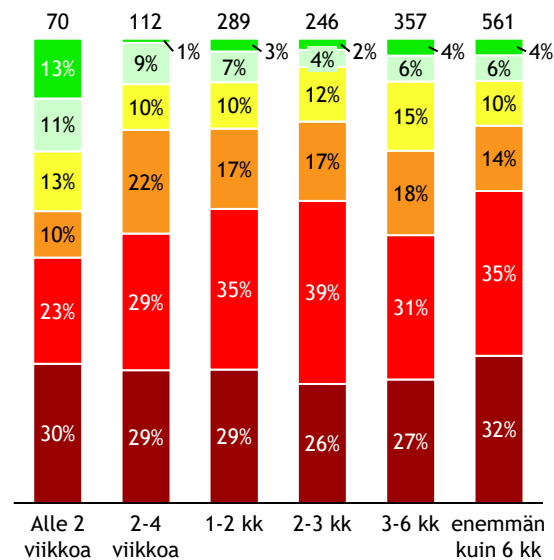

Tehdyt kustannusten sopeutustoimet³ suhteessa normaalitasoon vs. yrityksen maksuvalmius¹

Jäljellä oleva kustannusten pienentämisen potentiaali suhteessa normaalitasoon vs. yrityksen maksuvalmius¹

Kommentit

- ◆ Lähimpänä maksukyvyttömyyttä olevat yritykset ovat löytäneet kustannusten sopeuttamisen potentiaalia - ja myös käyttäneet käytännössä kaiken sopeuttamispotentiaalin
- ◆ Myös maksuvalmiuden suhteen vakavaraisemmat yritykset ovat käyttäneet merkittävän osan sopeutuspotentiaalistaan

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 11. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 12.

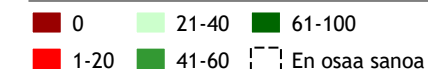
2. Yritysten mahdollisuudet sopeuttaa operatiivisia kustannuksiaan ovat rajalliset ja pitkälti käytetty kaikilla toimialalla

11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta?

Operatiivisten kustannusten pienennys, %

Sektori	Kustannusten pienentämisen kokonaispotentiaali ¹ , % sektorin vastanneista					Toteutettu kustannusten pienentäminen normaalitasosta ² , % sektorin vastanneista					Arvioitu kustannusten lisäpienentäminen loppuvuonna nykyisestä tasosta ³ , % sektorin vastanneista					Kommentit	
Kaikki vastanneet	28%	49%	11%	6%	3%	1,681	39%	44%	9%	4%	3%	1,681	60%	29%	1%	1,681	♦ Majoitus- ja ravitsemustoiminnan yritykset ovat löytäneet muita toimialoja enemmän sopeutuspotentiaalia, mutta myös käyttäneet suurimman osan potentiaalista
Teollisuus	28%	51%	10%	4%	4%	295	42%	47%	5%	1%	295	58%	30%	1%	295		
Tukku- ja vähittäisauppa	27%	55%	16%	0%	0%	210	35%	50%	11%	2%	210	57%	32%	0%	210		
Rakentaminen	37%	46%	8%	4%	0%	225	55%	34%	5%	1%	225	69%	20%	1%	225		
Informaatio ja viestintä	26%	52%	12%	3%	3%	202	36%	53%	7%	0%	202	58%	34%	5%	202		
Kuljetus ja varastointi	32%	53%	8%	4%	1%	190	43%	47%	6%	3%	190	63%	28%	0%	190		
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	29%	48%	10%	7%	2%	214	43%	44%	11%	0%	214	62%	28%	1%	214		
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	31%	55%	4%	6%	4%	140	44%	44%	4%	6%	140	65%	29%	0%	140		
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	14%	34%	20%	17%	4%	205	14%	32%	22%	18%	1%	205	51%	29%	7%	205	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 11. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 12. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 13.

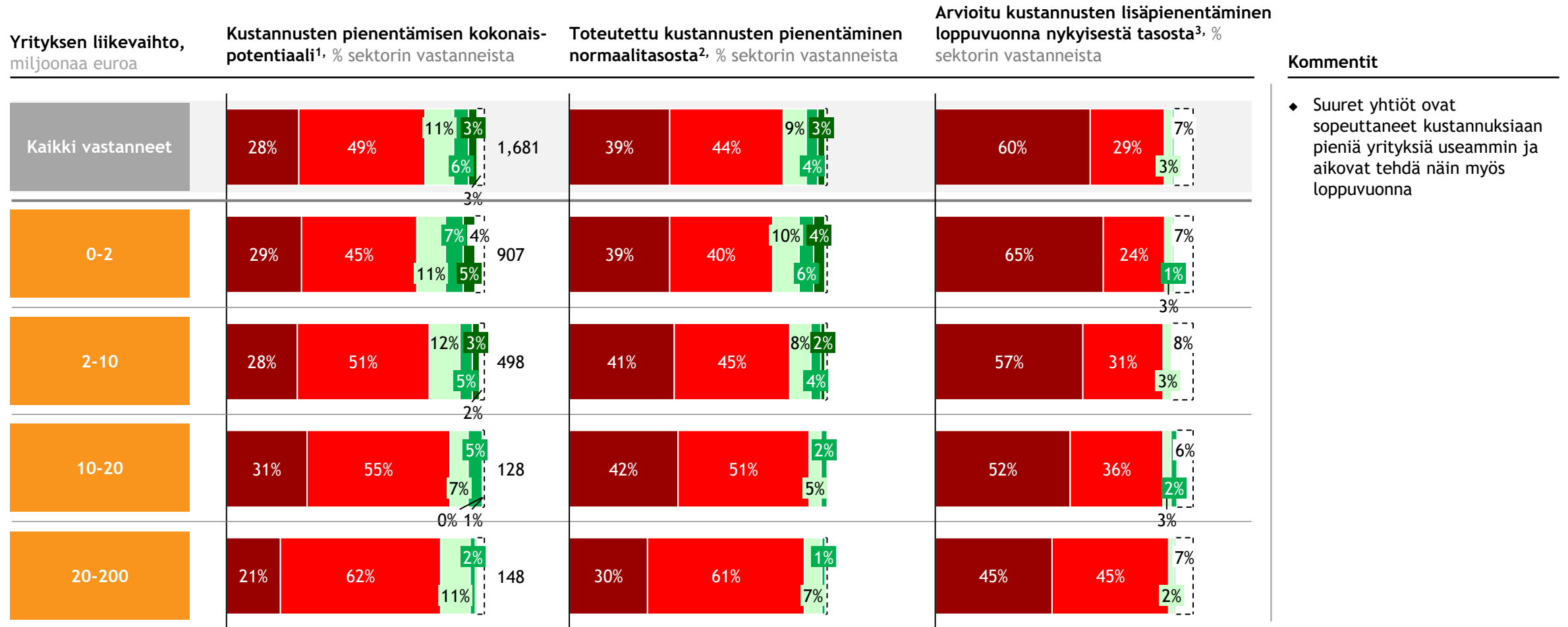
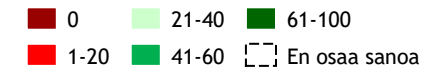
2. Suuret yhtiöt ovat sopeuttaneet kustannuksiaan pieniä yrityksiä useammin ja aikovat tehdä näin myös loppuvuonna

11. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä?

13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta?

Operatiivisten kustannusten pienennys, %

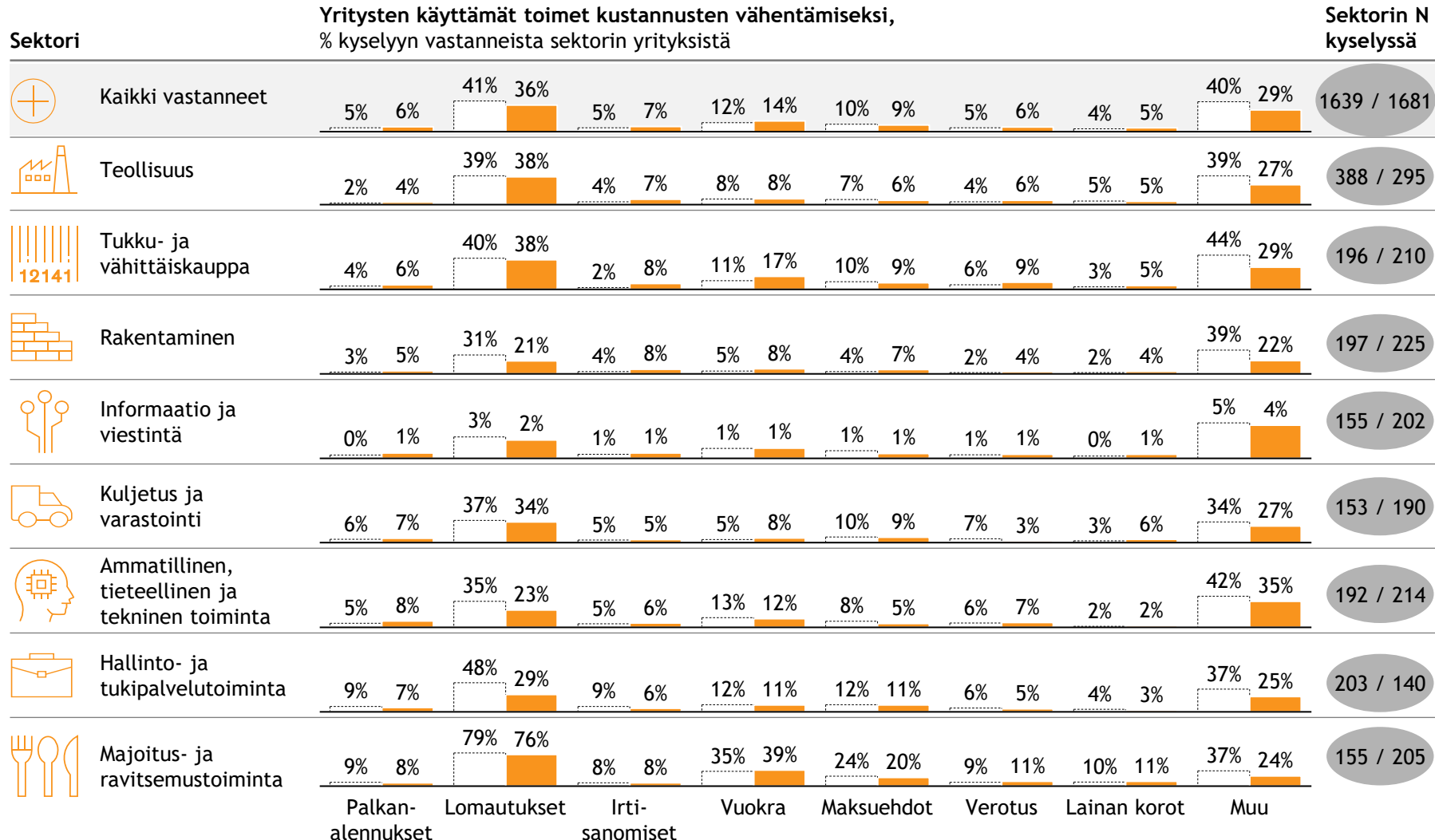

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 11. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 12. 3. Perustuen kyselyn kysymykseen 13.

2. Lomautukset ovat eniten käytetty keino kustannusten vähentämiseksi

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä? Millä toimilla?

□ Huhtikuun kysely ■ Toukokuun kysely

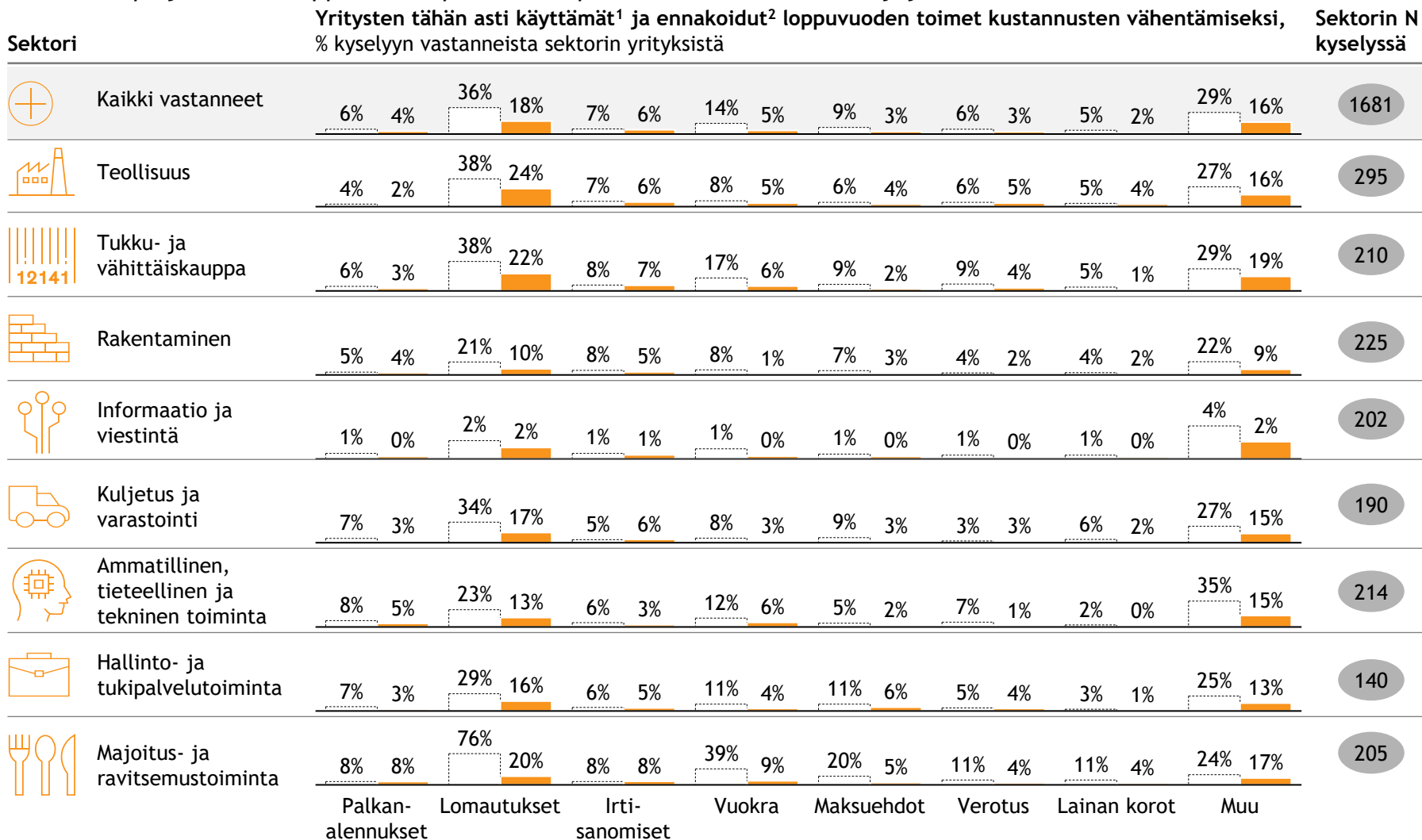
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 12.1

2. Keinot kustannusten sopeuttamiseksi pysyvät samanlaisina loppuvuonna, mutta niiden esiintyvyys laskee

12. Kuinka paljon olette pienentäneet operatiivisia kustannuksia normaalitasosta tällä hetkellä? Millä toimilla?

13. Kuinka paljon aiotte loppuvuonna pienentää operatiivisia kustannuksia nykyisestä tasosta? Millä toimilla?

□ Tähän asti ■ Loppuvuonna

- ◆ Kustannusten sopeuttamismenetelmät pysyvät melko samanlaisina loppuvuonna mutta niiden esiintyvyys laskee paljon
- ◆ Lomautukset pysyvät edelleen yritysten suosiossa, mutta niidenkin esiintyvyys tulee vähenemään loppuvuonna noin puoleen nykyisestä tasosta
- ◆ Etenkin majoitus- ja ravitsemustoimintaa harjoittavat yritykset aikovat käyttää vähemmän lomautuksia loppuvuonna

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 12. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 13.

Agenda

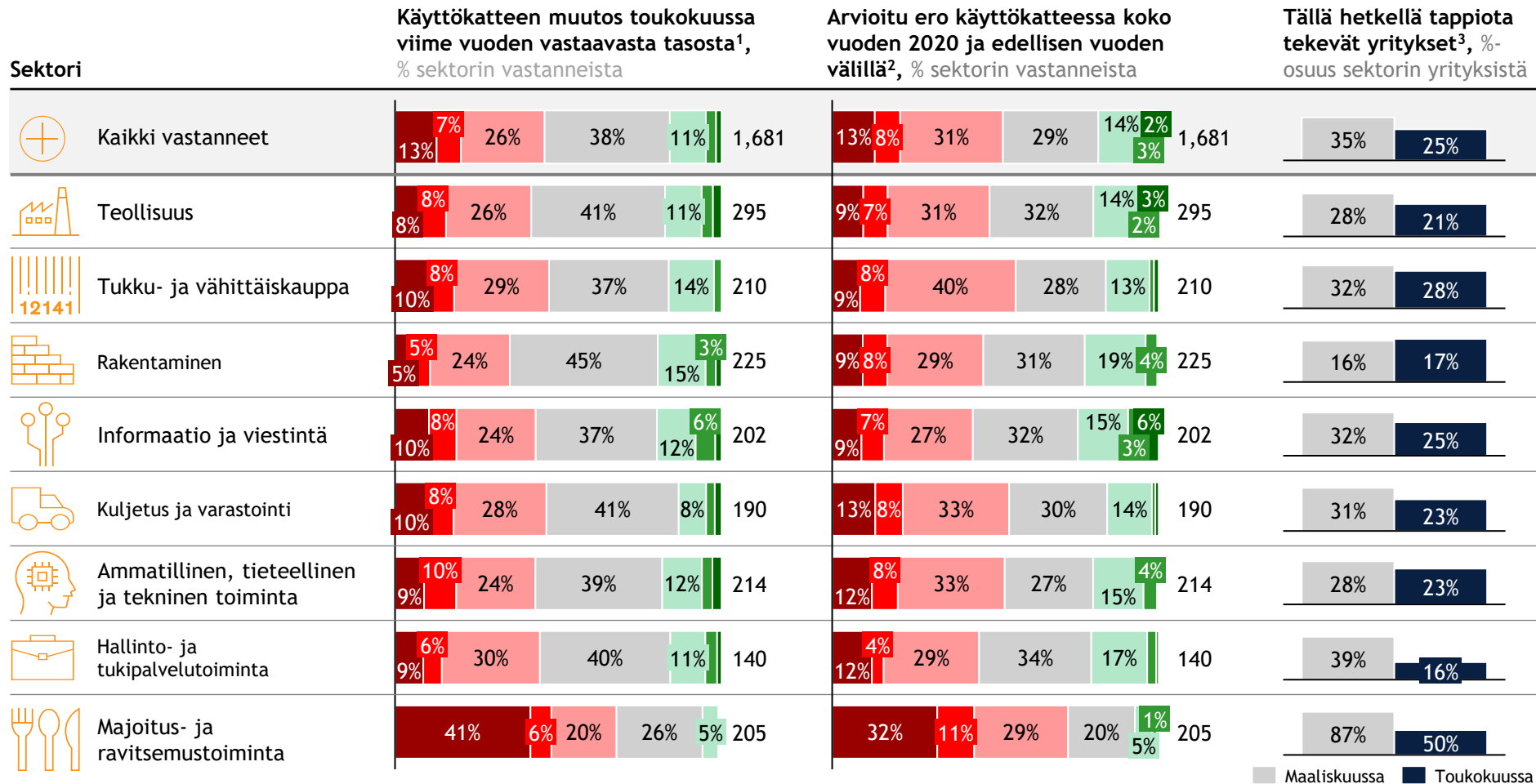
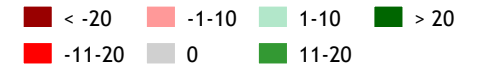
- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - **Käyttökäteen kehitys**
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

3. Yhteenveto: ~50% vastanneista arvioi käyttökatteensa laskeneen – kuitenkin vain neljäsosa yrityksistä on tappiollisia käyttökateetasolla

5. Kuinka monta prosenttiyksikköä käyttökateprosenttinne on muuttunut toukokuussa viime vuoden vastaavasta tasosta?

6. Kuinka monta prosenttiyksikköä arvioitte käyttökateprosenttinne tulevan eroamaan tänä vuonna vuoden 2019 tasosta?

Käyttökatteen muutos prosenttiyksikköinä

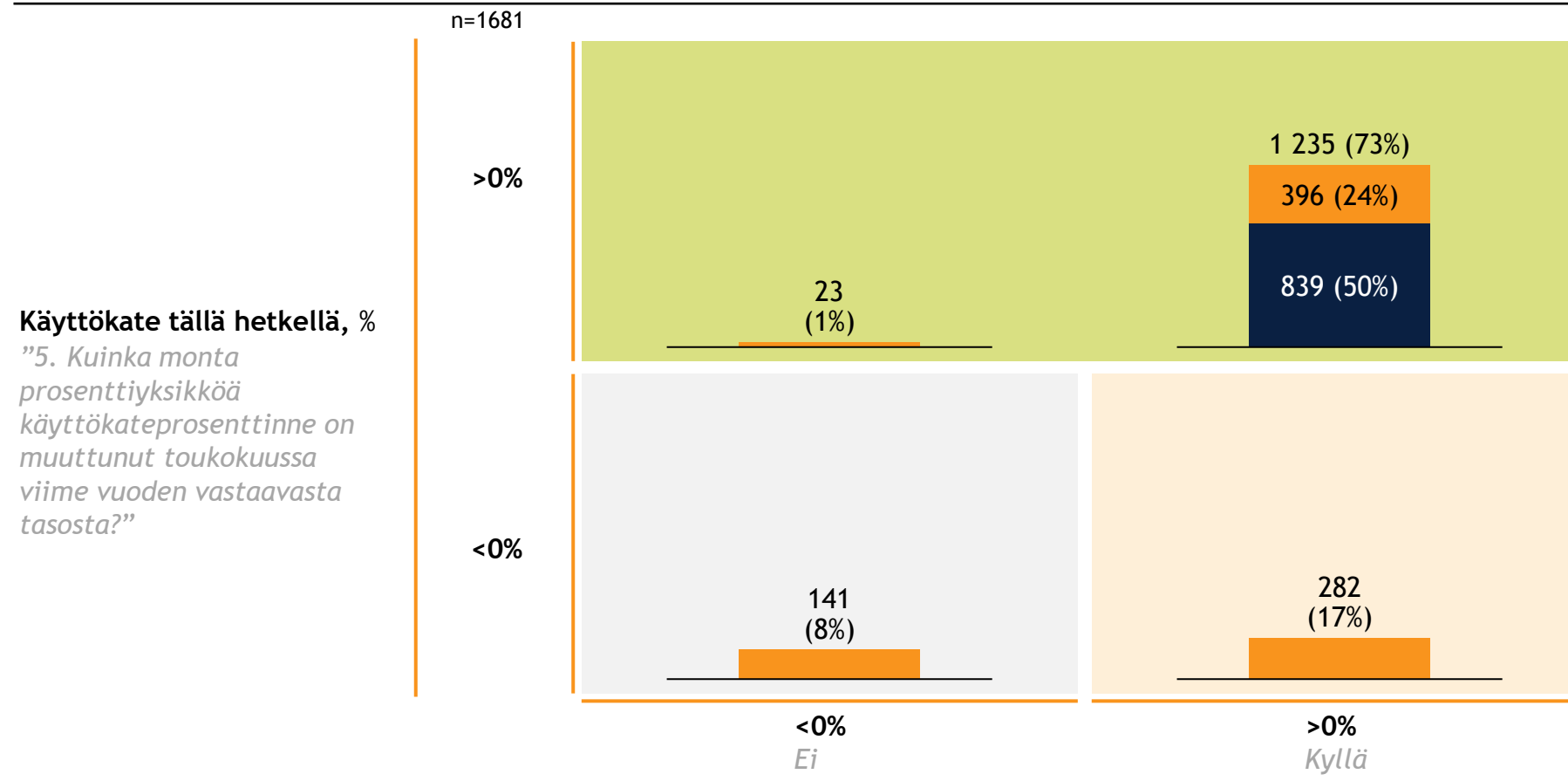
Kommentit

- ◆ Noin puolet yrityksistä arvioi käyttökatteensa laskeneen vuoden takaiseen tasoon verrattuna
- ◆ Käyttökateetasolla tappiollisia yrityksiä on kuitenkin jokaisella toimialalla selvästi vähemmän kuin käyttökateä hävinneitä yrityksiä. Toisin sanoen, yritysten laajat sopeutustoimet ovat ”pehmentäneet” liikevaihdon pudotuksen vaikutuksia
- ◆ Tappiollisten yritysten osuus on laskenut jokaisella toimialalla maaliskuun tilanteeseen verrattuna - sopeutustoimenpiteet on siis tehty viiveellä suhteessa liikevaihdon pudotukseen

1) Perustuen kysymykseen 5., 2) Perustuen kysymykseen 6. ja 3) Huhtikuun tulokset perustuen huhtikuun kyselyyn, toukokuun tulokset perustuen kysymyksiin 4 ja 5.

3. Korkeintaan 17% yrityksistä on ajautunut tappiollisiksi COVID-19:n vuoksi – puolet yrityksistä on pitänyt käyttökatteen normaalitasolla

Käyttökate tällä hetkellä ja ennen koronakriisiä¹, lkm vastanneita yrityksiä ja %-osuus kaikista vastanneista yrityksistä

Käyttökate tällä hetkellä, %
”5. Kuinka monta prosenttiyksikköä käyttökateprosenttinne on muuttunut toukokuussa viime vuoden vastaavasta tasosta?”

Tyypillinen käyttökate ennen kriisiä, %

”4. Mikä oli yrityksenne käyttökate prosentteina liikevaihdosta 2019 toukokuussa?”

Käyttökatteen muutos

Heikentynyt Pysynyt ennallaan

Kommentit

17% vastanneista yrityksistä arvioi muuttuneensa kannattamattomiksi koronakriisin takia

Valtaosa vastanneista (74%) on kannattavia tilanteesta huolimatta:

- 24% kaikista vastanneista arvioi käyttökatteensa kuitenkin heikenneen
- 50% kaikista vastanneista arvioi käyttökatteensa pysyneen ennallaan kriisistä huolimatta

¹ Perustuen kysymyksiin 4 ja 5.

3. Tilinpäätösanalyysin perusteella ~22% yrityksistä on ajautunut tappiollisiksi COVID-19:n vuoksi

Normaalitilanteen käyttökate = Liikevaihto - Muuttuva Operatiivinen kustannus - Henkilöstö Operatiivinen kustannus - Muu Operatiivinen kustannus

Kriisitilanteen käyttökate = Liikevaihto * [kyselyn arvio liikevaihdon laskusta] - Kaikki Operatiivinen kustannus * [kyselyn vastaus tehdyistä kustannusten sopeuttamistoimista]

Käyttökate normaali- ja kriisitilanteessa tilinpäätösdatan perusteella, % kyselyn yrityksistä joista löytyi tilinpäätösdataa

n=1211

Käyttökate kriisitilanteessa tilinpäätösdatan ja kyselyarvioiden perusteella, % liikevaihdosta

>50%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	10%
31-50%	0%	0%	0%	0%	1%	3%	5%	2%
11-30%	0%	0%	0%	1%	7%	10%	2%	1%
0-10%	0%	0%	0%	2%	6%	3%	1%	0%
-1-10%	0%	0%	1%	1%	2%	2%	0%	0%
-11-30%	0%	1%	1%	2%	4%	3%	0%	0%
-31-50%	0%	1%	1%	1%	2%	1%	0%	0%
<-50%	7%	1%	1%	2%	4%	4%	1%	0%
	<-50%	-31-50%	-11-30%	-1-10%	0-10%	11-30%	31-50%	>50%

Käyttökate normaalitilanteessa ennen kriisiä viimeisimmän tilinpäätösdatan perusteella, % liikevaihdosta

Kommentit

- Kannattavat (55% kaikista):** yritykset, jotka olivat kannattavia ennen kriisiä ja ovat kannattavia myös kriisitilanteessa
- Kriisin seurauksena kannattamattomat (22% kaikista):** yritykset, jotka olivat kannattavia ennen kriisiä, mutta muuttuivat kannattamattomiksi kriisin seurauksena
- Kannattamattomat (19% kaikista):** yritykset, jotka olivat jo ennen kriisiä kannattamattomia

Agenda

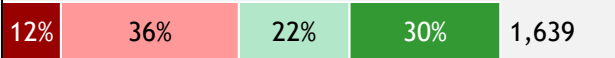
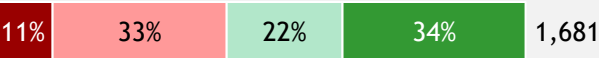

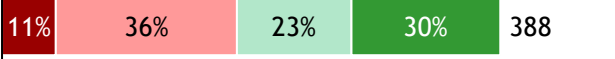
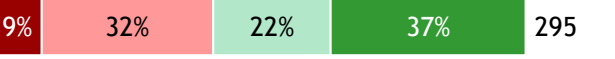

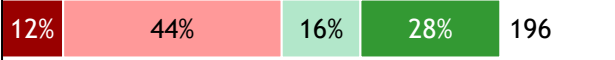
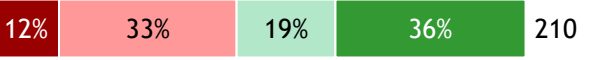

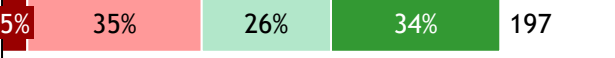

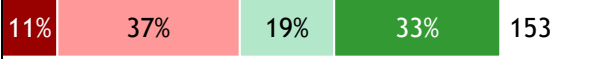
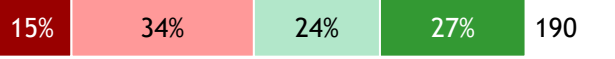

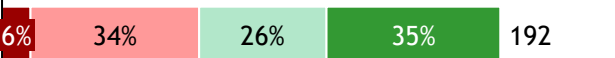

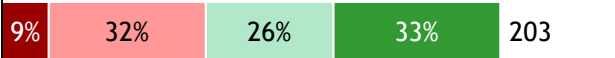

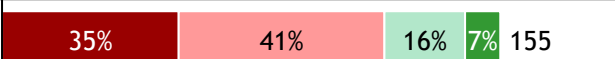
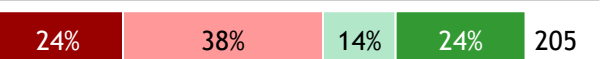
- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - **Maksukyky ja rahoitusasema**
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

4. Yhteenveto: Yritysten maksukyky kestää suurimmalla osalla useamman kuukauden, mutta ~ 11% yrityksistä ei katso selviävänsä maksuvelvoitteistaan seuraavaa kuukautta

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Alle 1 kk 1-3 kk 3-6 kk Yli 6 kk

Sektori	Aika ennen maksukyvyttömyyttä (huhtikuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista	Aika ennen maksukyvyttömyyttä ¹ (toukokuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista	Kommentit
 Kaikki vastanneet	 1,639	 1,681	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yli puolet vastanneista arvioi pysyvänsä maksukykyisenä yli 3 kk ◆ 11% kaikista yrityksistä arvioi ajautuvansa maksukyvyttömäksi kuukauden sisällä
 Teollisuus	 388	 295	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	 196	 210	
 Rakentaminen	 197	 225	
 Informaatio ja viestintä	 155	 202	
 Kuljetus ja varastointi	 153	 190	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	 192	 214	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	 203	 140	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	 155	 205	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

4. Tilinpäätösanalyysiin perustuva arvio yritysten varojen riittävydestä on huomattavasti kyselyn vastauksia optimistisempi

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Alle 1 kk 1-3 kk 3-6 kk Yli 6 kk

Sektori	Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä kyselyn perusteella ¹ , % sektorin kyselyyn vastanneista joista löytyi tilinpäätösdataa					Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä kriisitilanteessa tilinpäätösdatan perusteella ² , % sektorin kyselyyn vastanneista joista löytyi dataa					Kommentit
 Kaikki vastanneet	11%	33%	22%	34%	1,681	10%	5%	6%	78%	1,211	<p>78% yrityksistä arvioidaan selviävän yli 6kk nykytilanteessa tilinpäätösanalyysin perusteella</p> <ul style="list-style-type: none"> Näistä 60-70%:lla on arvioitu olevan positiivinen operatiivinen kassavirta nykytilanteessa <p>Noin 35% kyselyn yrityksistä oli operatiiviselta kassavirralltaan negatiivisia jo ennen nykytilannetta - kaikkia maksukyvyttömyysongelmia ei siis voi laittaa COVID-19:n syyksi</p> <p>Löydös indikoi, että kysely antaa oletettavasti todellisuutta heikomman kuvan kassan riittävydestä. 75% kyselyn yrityksistä arvioi olevansa käyttökattausolla positiivisia, jolloin niiden pitäisi olla myös operatiiviselta kassavirralltaan laajalti positiivisia. Vastaajat eivät myöskään arvioi liikevaihtotilanteen heikkenevän loppuvuoden aikana, mikä sulkee pois mahdollisen selityksen käyttökattaus tilannetta pessimistisemmille vastauksille kassan riittävydestä.</p>
 Teollisuus	9%	32%	22%	37%	295	13%	5%	7%	75%	193	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	12%	33%	19%	36%	210	14%	6%	10%	70%	138	
 Rakentaminen	12%	39%	20%	28%	225	8%	7%	6%	78%	167	
 Informaatio ja viestintä	4%	26%	22%	48%	202	6%	4%	4%	85%	165	
 Kuljetus ja varastointi	15%	34%	24%	27%	190	10%	5%	5%	81%	131	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5%	26%	29%	40%	214	6%	2%	2%	90%	165	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	7%	32%	26%	34%	140	9%	3%	6%	82%	98	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	24%	38%	14%	24%	205	12%	11%	11%	66%	154	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

2. Perustuen yrityksiin, joista löytyi tilinpäätösdataa Orbiksesta (n=1211), mihin on yhdistetty arvioita liikevaihdon muutoksesta sekä kustannusten sopeuttamisesta kyselystä.

4. Yritysten maksukyky on säilynyt odotettua paremmin: aikaisemman kyselytutkimuksen tuloksien implikoimat maksukykyongelmat eivät ole toteutuneet

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Sektori	Huhtikuun kyselyn vastauksista johdetut maksukyvyttömyystasot kesäkuussa (huhtikuun kyselyn tuloksista eteenpäin viety 1,5kk), % sektorin vastanneista				Aika ennen maksukyvyttömyyttä ¹ (toukokuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista	Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen	Kommentit				
	Alle 1 kk	1-3 kk	3-6 kk	Yli 6 kk							
 Kaikki vastanneet	30%	28%	27%	15%	1,614	11%	33%	22%	34%	1,681	<ul style="list-style-type: none"> Huhtikuu kyselyn tulosten perusteella 58% yrityksistä tulisi olla tämän kyselyn suorittamisen hetkellä tilanteessa, jossa maksukyky kestää alle kolme kuukautta. Kyselyn tulosten mukaan 44% yrityksistä arvioi maksukykynsä kestäväksi alle 3 kuukautta. Näin ollen, edellisen kyselyn implikoimat maksukykyongelmat eivät ole toteutuneet, vaan vastaajat arvioivat tilanteen parantuneen Eryteisesti alle kuukauden maksuvyvyn yritysten osuus on pienentynyt ja yli kuuden kuukauden maksuvyvyn yritysten osuus on kasvanut merkittävästi Maksukykytilanne on kohentunut myös majoitus- ja ravitsemusaloilla
 Teollisuus	29%	30%	26%	15%	388	9%	32%	22%	37%	295	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	34%	30%	22%	14%	196	12%	33%	19%	36%	210	
 Rakentaminen	23%	30%	30%	17%	197	12%	39%	20%	28%	225	
 Informaatio ja viestintä	23%	25%	32%	20%	155	4%	26%	22%	48%	202	
 Kuljetus ja varastointi	35%	14%	31%	20%	128	15%	34%	24%	27%	190	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	23%	30%	30%	17%	192	5%	26%	29%	40%	214	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	25%	29%	30%	17%	203	7%	32%	26%	34%	140	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	56%	29%	12%	4%	155	24%	38%	14%	24%	205	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

4. Metodologia tilinpäätösdatan perusteella tehtyyn maksukykyarvioon

Metodologia

■ Tilinpäätösdatasta ■ Kyselyn vastauksista

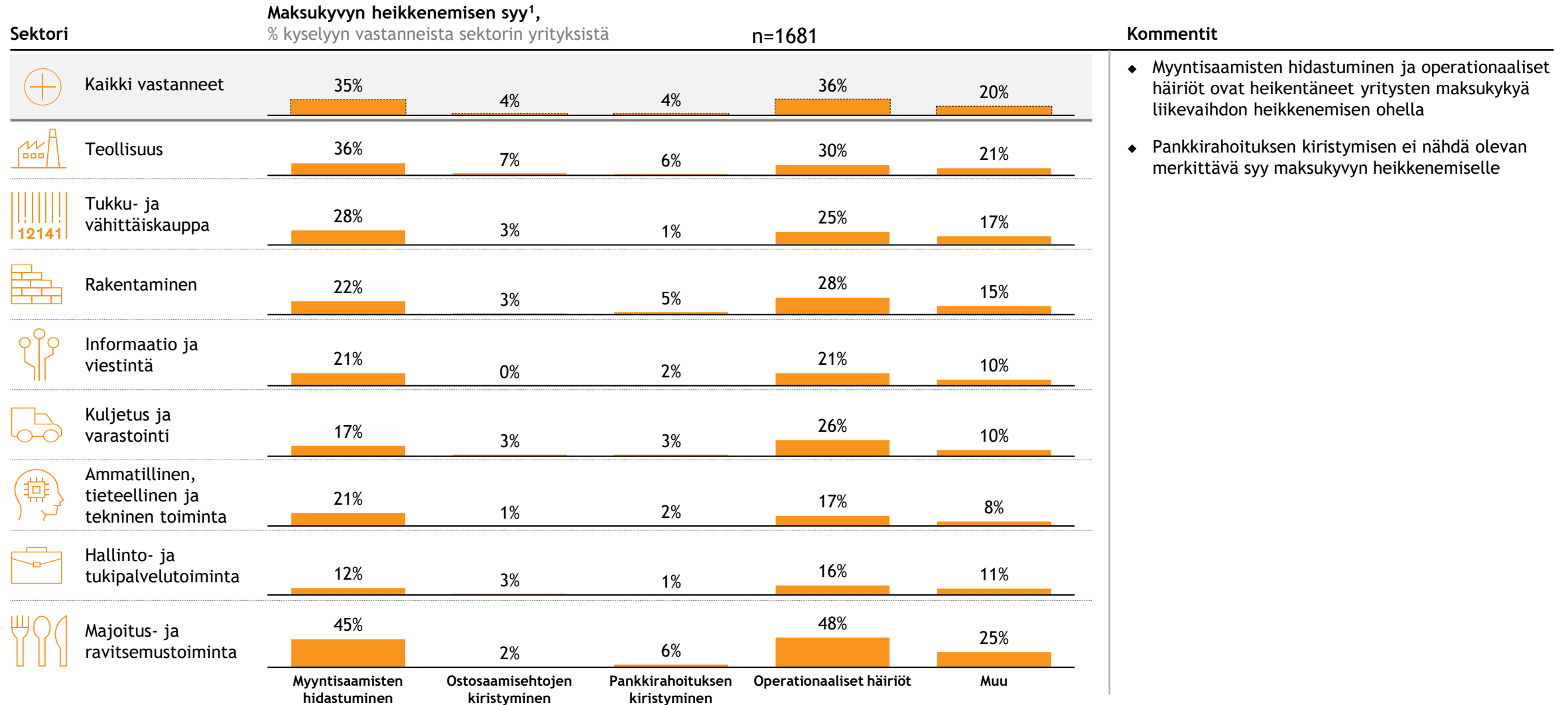
Esimerkkilasku

$\text{Käyttökate kriisissä} = ((\text{Liikevaihto} < 200\,000\text{€} > * (1 + \text{Arvio liikevaihdon laskusta} < -55\% >)) - (\text{Kaikki operatiiviset kustannukset} < 180\,000\text{€} > * (1 - \text{Arvio \% sopeuttamispotentiaalista} < 20\% >)) = -54\,000\text{€}$

Aika maksukyvyttömyyteen kriisissä = $\text{Rahat ja pankkisaamiset} < 10\,000\text{€} > / (\text{Käyttökate kriisissä} < -54\,000\text{€} > - \text{Korkokulut} < 500\text{€} > - \text{Verot kriisissä} (=0 \text{ koska jo käyttökate negatiivinen})) / 12 = 10\,000\text{€} / (-54\,500\text{€} / 12) = 2.2 \text{ kk}$

4. Myyntisaamisten hidastuminen ja operationaaliset häiriöt ovat heikentäneet maksukykyä liikevaihdon heikkenemisen ohella

7. Onko yrityksenne maksukyky muuttunut Korona-kriisin aikana? Mistä syistä maksukyky on heikentynyt?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 7.

4. Suuret yritykset arvelevat kassatilanteensa olevan parempi kuin pienillä yrityksillä

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Yrityksen liikevaihto,
miljoonaa euroa

Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä¹, % vastanneista per kokoluokka

Kommentit

- ◆ Pienemmät pk-yritykset ovat alttiimpia kassakriisille: 14% alle 2M€ liikevaihdon yrityksistä arvioi olevansa maksukyvyttömiä alle kuukaudessa ja 51% arvioi kestävänsä alle 3 kuukautta
- ◆ Suuremmat pk-yritykset kestävät kriisissä pidempään: 20-200M€ liikevaihdon yrityksistä 58% arvioi kestävänsä yli 6 kuukautta ja 5% arvioi kestävänsä alle kuukauden

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 8.

4. Teollisuus: Maksukyky vaihtelee teollisuuden toimialoilla

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Teollisuus

Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat (Tilastokeskus)

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Alle 1 kk 1-3 kk 3-6 kk Yli 6 kk

Toimialat	Aika ennen maksukyvyttömyyttä (huhtikuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista				Aika ennen maksukyvyttömyyttä ¹ (toukokuun kyselyn tulos), % sektorin vastanneista					
Kaikki alan vastanneet	11%	36%	23%	30%	388	9%	32%	22%	37%	295
Elintarvikkeiden valmistus	8%	54%	21%	17%	24	19%	26%	19%	37%	27
Juomien valmistus	33%	50%	17%		6					
Tekstiilien valmistus	7%	21%	29%	43%	14					
Vaatteiden valmistus	17%	58%	25%		12					
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	45%	36%	9%	9%	11					
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	10%	38%	24%	29%	21	6%	36%	18%	39%	33
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	6%	13%	19%	63%	16	25%	13%	25%	38%	8
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	63%	31%	6%		16					
Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus										
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	27%	20%	53%		15	18%	9%	32%	41%	22
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33%	67%			3					
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	10%	10%	35%	45%	20	31%	38%	31%		29
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	47%	24%	29%		17	10%	43%	14%	33%	21
Metallien jalostus	20%	33%	7%	40%	15					
Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	10%	40%	26%	24%	42	10%	40%	12%	38%	50
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	11%	28%	39%	22%	18	14%	29%	19%	38%	21
Sähkölaitteiden valmistus	8%	33%	25%	33%	12	12%	12%	41%	35%	17
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	13%	39%	14%	34%	56	4%	37%	26%	33%	46
Moottoriajoneuvojen valmistus	5%	32%	21%	42%	19					
Muiden kulkuneuvojen valmistus	6%	50%	25%	19%	16					
Huonekalujen valmistus	19%	38%	25%	19%	16					
Muu valmistus	25%	38%	38%		8					
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	9%	36%	27%	27%	11	48%	10%	43%		21

Kommentit

- Tuloksia tulkittaessa on huomioitava pienet TOL-3 - tason toimialakohtaiset otoskoot ja niistä aiheutuva tilastollinen virhemarginaali

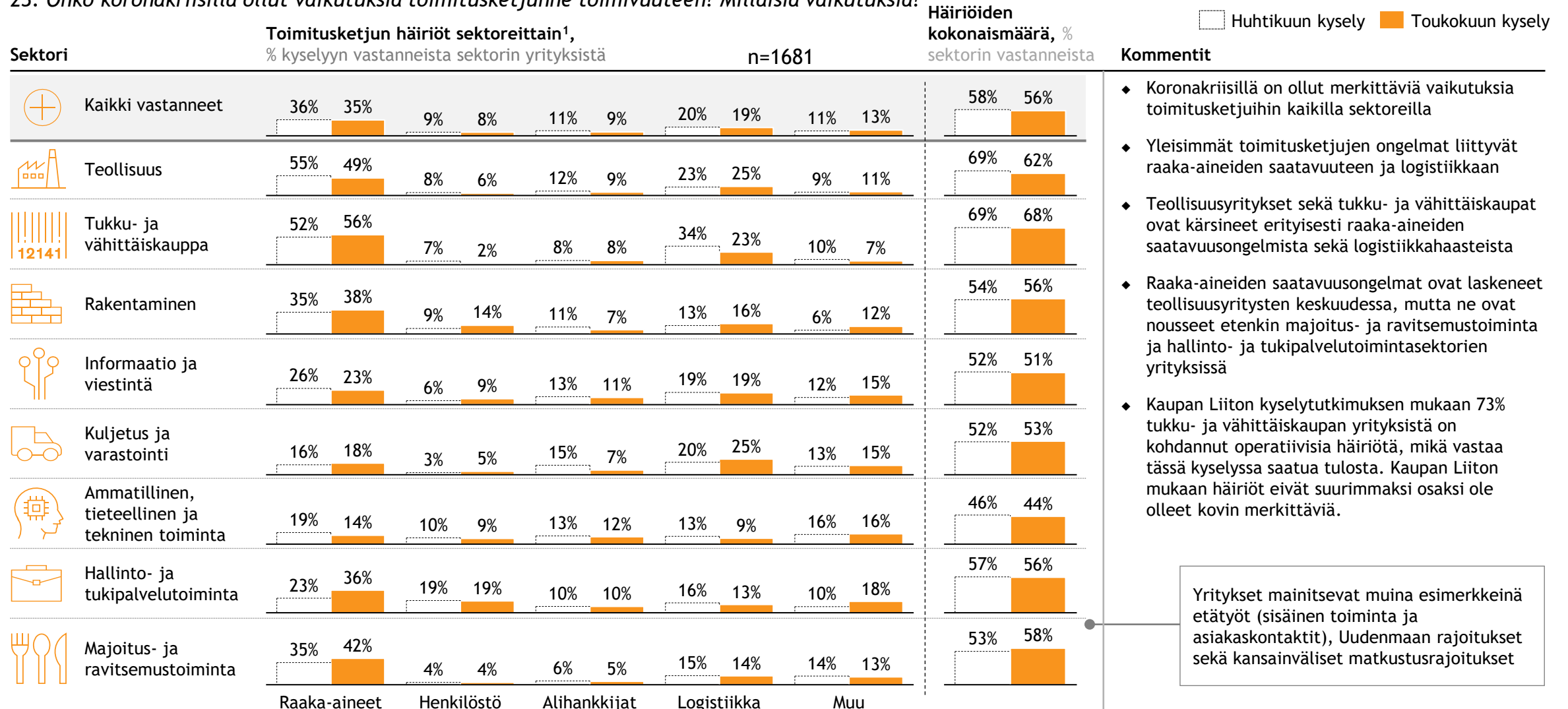
¹ Perustuen kyselyn kysymykseen 8

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
- **Operatiiviset häiriöt**
 - Investointinäköymä
 - Ulkoiset tukitoimet

5. Yhteenveto: 35% pk-yrityksistä on kokenut toimitusketjujen häiriöitä - yleisin häiriö liittyy raaka-aineisiin ja logistiikkaan

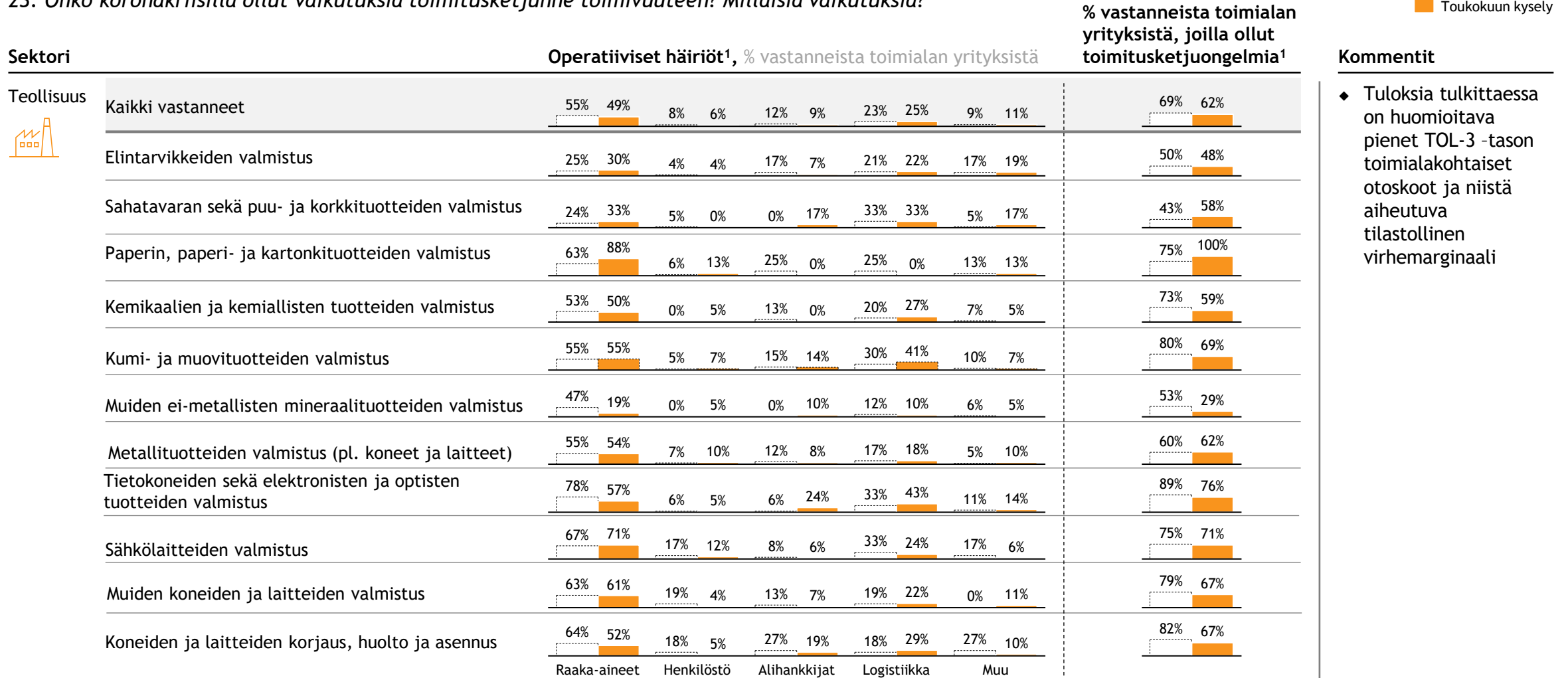
23. Onko koronakriisillä ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 23.

5. Teollisuus: Suurimmat operatiiviset haasteet liittyvät materiaalien ja raaka-aineiden saatavuuteen ja logistiikkaan lähes kaikilla teollisuuden aloilla

23. Onko koronaviruksella ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 23.

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - **Investointinäkömä**
 - Ulkoiset tukitoimet

6. Yhteenveto: Investointinäkymät ovat parantuneet huhtikuun tilanteesta, mutta negatiiviset liikevaihtovaikutukset ovat edelleen merkittävät

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

Sektori	Huhtikuussa arvioitu 2020 investointien muutos verrattuna 2019 ¹ , % sektorin vastanneista					Toukokuussa arvioitu 2020 investointien muutos verrattuna 2019 ² , % sektorin vastanneista					Kommentit	
	< -30	-1-30	0	+1-30	> 30	< -30	-1-30	0	+1-30	> 30		
 Kaikki vastanneet	37%	29%	24%	5%	2%	21%	26%	36%	12%	4%	1,639	<p>Kommentit</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Koronakriisillä on ollut merkittäviä vaikutuksia investointien arvoon <ul style="list-style-type: none"> - 26%:lla teollisuusyrityksistä investointien arvon lasku on yli 30% - Loppuvuoden investointien osalta odotetaan tähänastista voimakkaampaa laskua kaikilla sektoreilla ◆ Investointien näkymät ovat parantuneet huomattavasti huhtikuun kyselystä etenkin majoitus- ja ravitsemustoimintasektorin yritysten keskuudessa ja teollisuudessa ◆ Kaikilla sektoreilla investointien laskut edustavat noin 10% sektorin pk-yritysten kaikista investoinneista; Teollisuus, kuljetus ja varastointi, kauppa ja rakentaminen ovat erityisen tärkeitä kokonaisinvestointimäärän kannalta
 Teollisuus	36%	26%	27%	5%	2%	26%	20%	33%	12%	8%	388	
 Tukku- ja vähittäiskauppa	37%	28%	24%	4%	4%	21%	33%	35%	10%	0%	196	
 Rakentaminen	28%	37%	23%	4%	1%	17%	28%	39%	12%	4%	197	
 Informaatio ja viestintä	31%	34%	20%	8%	2%	18%	25%	33%	18%	6%	155	
 Kuljetus ja varastointi	33%	27%	29%	3%	3%	25%	28%	32%	11%	4%	153	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	28%	34%	27%	6%	3%	8%	25%	50%	13%	3%	192	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	35%	30%	25%	3%	3%	13%	27%	41%	16%	3%	203	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	70%	14%	9%	3%	1%	36%	27%	24%	9%	3%	155	

1. Perustuen huhtikuun kyselyyn. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 14.

6. PK-yritysten aineellisten investointien odotetaan laskevan 18% edellisvuodesta kyselyn vastausten perusteella

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

Yritysten aineelliset nettoinvestoinnit sektoreittain 2018, miljoonaa euroa, %

Sektori	Kaikki yritykset	Pk-yritykset	Pk-yritysten investointi-indeksi vuodesta 2019 vuonna 2020 ¹	
 Kaikki vastanneet	10 148 (100%)	3 725 (100%)	82%	-596M€
 Teollisuus	3 779 (37%)	918 (25%)	73%	-248M€
 Tukku- ja vähittäistavara-kauppa	1 318 (13%)	507 (14%)	92%	-41M€
 Rakentaminen	845 (8%)	715 (19%)	97%	-21M€
 Informaatio ja viestintä	1 442 (14%)	151 (4%)	97%	-5M€
 Kuljetus ja varastointi	1 668 (16%)	698 (19%)	80%	-140M€
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	322 (3%)	286 (8%)	93%	-20M€
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	565 (6%)	291 (8%)	97%	-9M€
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	209 (2%)	159 (4%)	67%	-52M€

Investointi-indeksi

XX

Muutos sektorin pk-yritysten investoinneista, miljoonaa euroa

Kommentit

- Aineellisten nettoinvestointien määrä vaihtelee suuresti sektoreiden välillä pk-yrityskentässä (esim. 151 milj. euroa informaatio- ja viestintäalalla vs. 918 milj. euroa teollisuudessa), asettaen toiset sektorit euromääräisesti merkittävämmiksi
- Yhteensä pk-yritysten investoinnit valituilla 7:llä sektorilla kattaa 37% kaikkien yritysten investoinneista näillä sektoreilla
- Teollisuuden alalla on suurimmat investoinnit tarkasteltavista sektoreista, ala kattaa 37% kaikkien yritysten ja 25% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista
- Rakentaminen kattaa 19% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista, mutta vain 8% kaikkien yritysten aineellisista nettoinvestoinneista, mikä indikoi pienten ja keskisuurten yritysten olevan yliedustettuina rakennussektorilla
- Käyttäen kyselyn arvioita investointien arvon muuttumisesta, investoinnit laskevat euromäärältään eniten teollisuudessa (-248 EURm) ja kuljetuksessa (-1140 EURm); prosentuaalisesti investoinnit laskevat eniten majoitus- ja ravitsemussektorilla (-33%)

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 14 ja yrityksen aikaisempaan liikevaihtoon.

6. Investointinäkymillä ei ole merkittäviä eroja eri kokoisten yritysten välillä – 21% yrityksistä arvioi investointiensa laskevan yli 30%

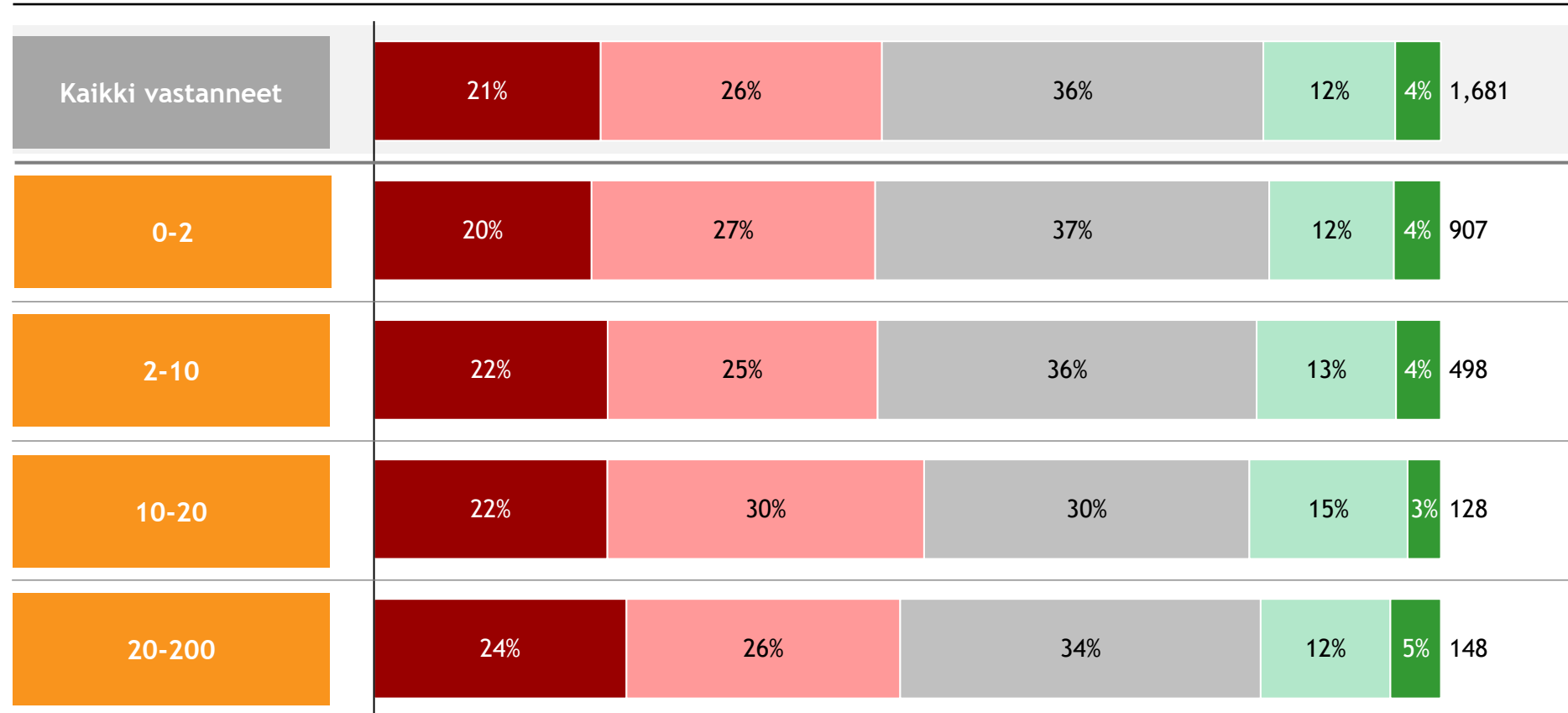
14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

Investointien arvon muutos 2020 verrattuna 2019, %

■ < -30 ■ -1-30 ■ 0 ■ +1-30 ■ > 30

Yrityksen liikevaihto,
miljoonaa euroa

Toukokuussa arvioitu investointi muutos¹, % sektorin vastanneista

Kommentit

- ◆ Yrityksen kokoluokalla ei ole merkittävää vaikutusta investointinäkymiin

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 14.

6. Teollisuus: Investoinnit ovat vähentyneet yli 30% noin kolmanneksessa kaikista teollisuusyrityksistä

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

Teollisuus Toimialat	Huhtikuussa arvioitu 2020 investointien muutos verrattuna 2019 ¹ , % sektorin vastanneista				Toukokuussa arvioitu 2020 investointien muutos verrattuna 2019 ² , % sektorin vastanneista			
	Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat (Tilastokeskus)	En osaa sanoa	> 30	< -30	Yli 5 miljardin € markkinatuotoksen toimialat (Tilastokeskus)	En osaa sanoa	> 30	< -30
Kaikki sektorin vastanneet	26%	19%	47%	1%	26%	20%	33%	12%
Elintarvikkeiden valmistus	46%	17%	29%	8%	30%	11%	41%	15%
Juomien valmistus	67%	17%	17%	1%				
Tekstiilien valmistus	14%	14%	57%	7%				
Vaatteiden valmistus	8%	25%	42%	25%				
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	55%	0%	45%					
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	14%	19%	48%	5%	39%	12%	36%	9%
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	6%	19%	75%		25%	38%	25%	13%
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	19%	25%	44%	6%				
Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	0%	0%						
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	7%	20%	67%	7%	27%	23%	27%	5%
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	0%		100%					
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	30%	15%	50%	5%	24%	21%	28%	28%
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	29%	18%	53%		24%	14%	38%	14%
Metallienjalostus	13%	33%	47%	7%				
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	33%	14%	45%	7%	26%	18%	46%	6%
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	28%	11%	44%	11%	29%	19%	24%	14%
Sähkölaitteiden valmistus	33%	17%	50%		6%	24%	41%	24%
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	27%	16%	50%	5%	33%	20%	22%	15%
Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	37%	32%	32%					
Muiden kulkuneuvojen valmistus	19%	31%	44%					
Huonekalujen valmistus	25%	25%	44%	6%				
Muu valmistus	38%	25%	38%					
Koneiden ja laitteiden korjaus	18%	18%	55%	9%	10%	48%	29%	5%

Kommentit

- Tuloksia tulkittaessa on huomioitava pienet TOL-3 -tason toimialakohtaiset otoskoot ja niistä aiheutuva tilastollinen virhemarginaali

1. Perustuen huhtikuun kyselyn kysymykseen 10.1.

2. Perustuen toukokuun kyselyn kysymykseen 14.

6. Tilanteesta kärsineet yritykset ovat vähentäneet investointejaan – hyötyjät kasvattavat investointejaan

3. Kuinka paljon arvioitte koko vuoden 2020 liikevaihdon tulevan eroamaan 2019 liikevaihdosta?

14. Kuinka paljon arvioit yrityksenne koko vuoden 2020 aineellisten ja aineettomien investointien arvon muuttuvan vuoden 2019 tasosta?

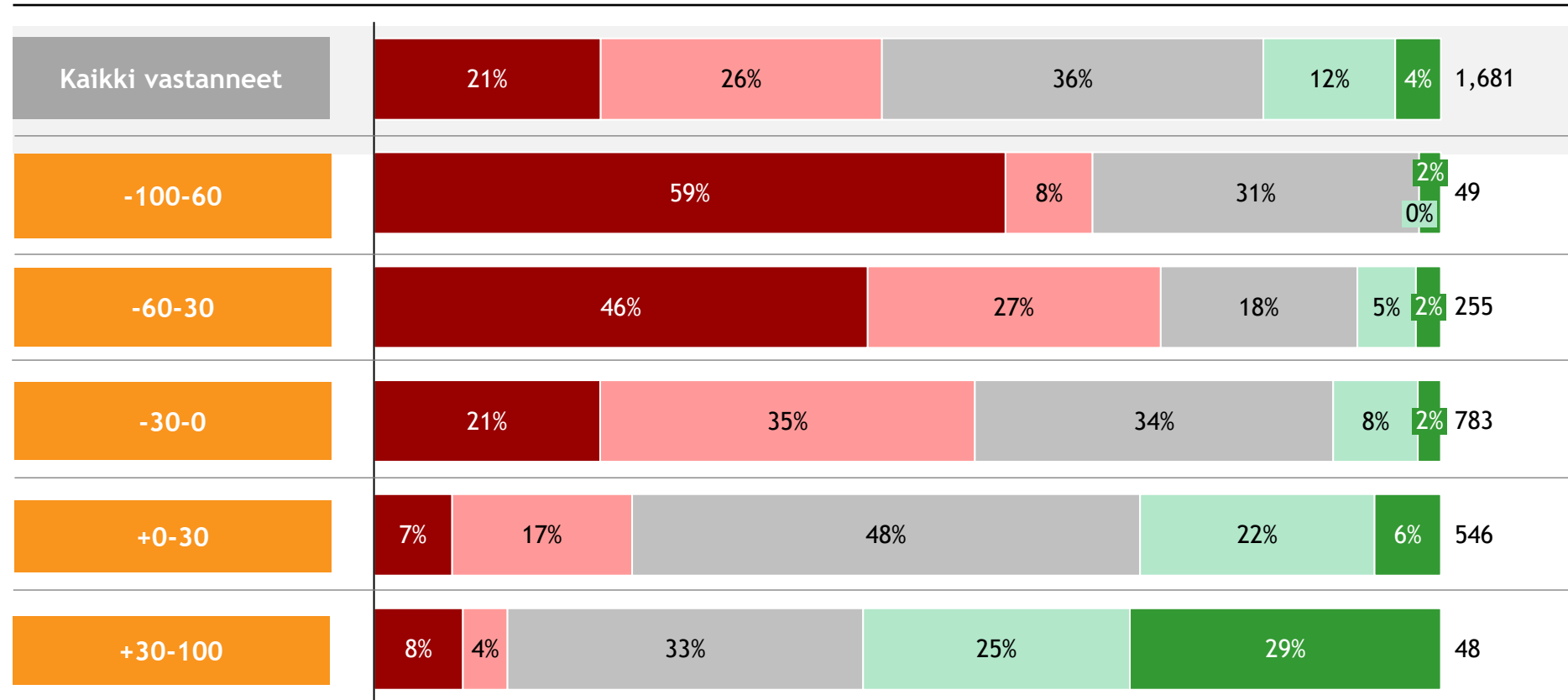
Yrityksen liikevaihto ennuste
vuodelle 2020¹,

Prosentteina vuodesta 2019

Toukokuussa arvioitu investointi muutos², % sektorin vastanneista

Investointien arvon muutos 2020 verrattuna 2019, %

■ < -30 ■ -1-30 ■ 0 ■ +1-30 ■ > 30

Kommentit

- ◆ Yritykset, joiden liikevaihto on pienentynyt merkittävästi tilanteen seurauksena, tulevat investoimaan vähiten vuoden 2020 aikana
- ◆ Yritykset, joiden liikevaihto ei ole kärsinyt tilanteesta, kasvattavat investointejaan verrattuna viime vuoden tasoon

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 14.

Agenda

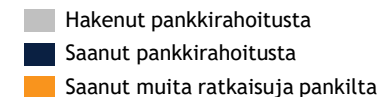
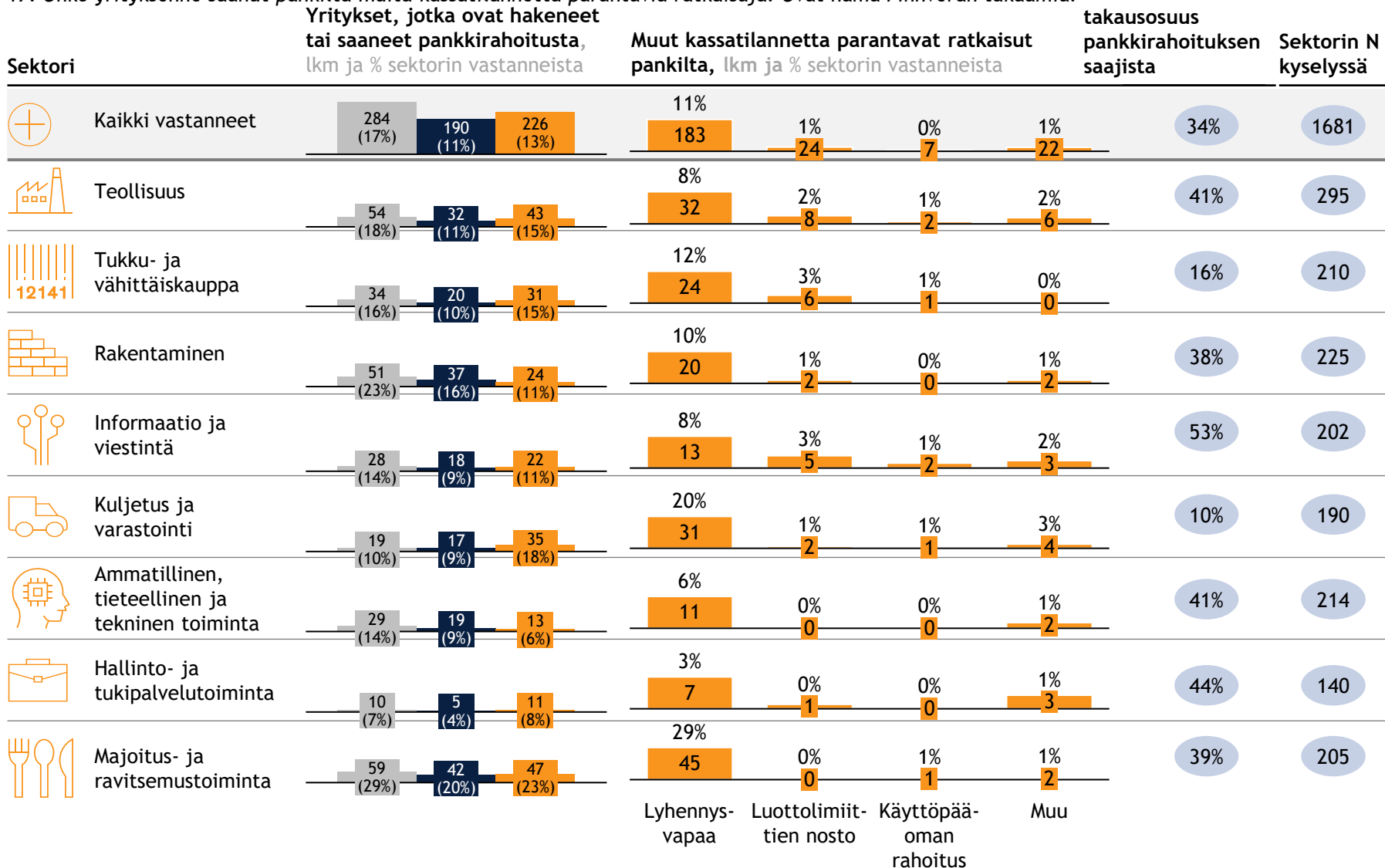
- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
 - Liikevaihdon kehitys
 - Yritysten sopeutustoimenpiteet
 - Käyttökäteen kehitys
 - Maksukyky ja rahoitusasema
 - Operatiiviset häiriöt
 - Investointinäköymä
 - **Ulkoiset tukitoimet**

7. 11% vastaajista on saanut pankkirahoitusta ja 13% muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja

15. Onko yrityksenne hakenut rahoitusta pankista Korona-kriisin aikana?

16. Onko yrityksenne saanut rahoitusta pankista Korona-kriisin aikana?

17. Onko yrityksenne saanut pankilta muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja? Ovat nämä Finnveran takaamia? Finnveran

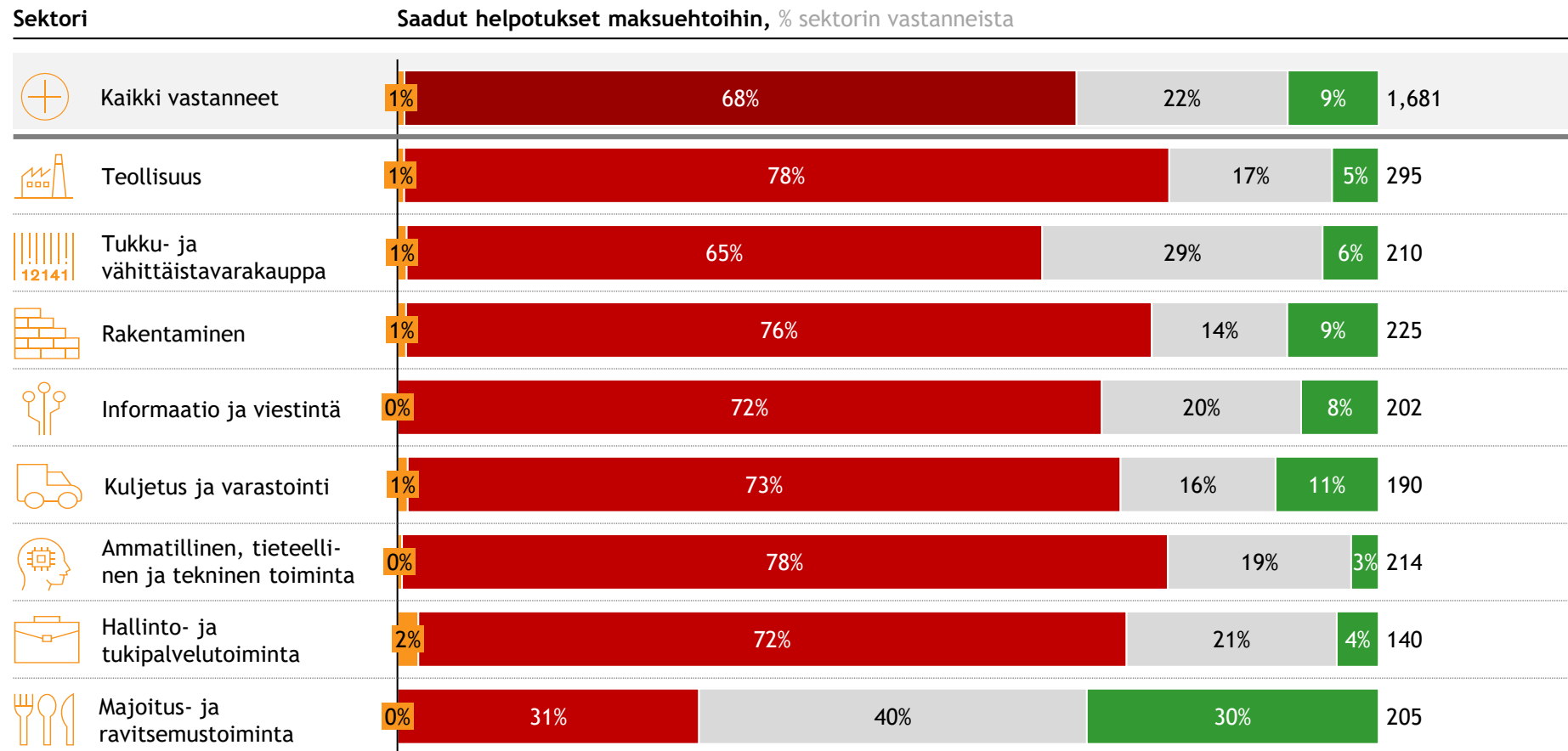
Kommentit

- ◆ 17% vastaajista on hakenut pankkirahoitusta - 11% sai rahoitusta (~66% hyväksymisprosentti)
- ◆ 13% vastanneista on saanut muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja
- ◆ Yleisin kassatilannetta parantava ratkaisu on ollut lyhennysvapaa - 11% vastanneista kertoo saaneensa sellaisen
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoimintaa harjoittavista yrityksistä on saanut sekä pankkirahoitusta että muita kassatilannetta parantavia ratkaisuja selvästi suurempi osuus kuin muilla toimialoilla. Tämä viittaa siihen, että pankit tulevat pahimmassa ahdingossa olevia yrityksiä vastaan

7. Enemmistä majoitus- ja ravintola-alan yrityksistä on saanut helpotuksia maksuehtoihin, mikä kertoo yksityisen sektorin osallistuvan ”talkoisiin” tarvittaessa

10. Onko yrityksenne saanut helpotuksia maksuehtoihin (esim. viivästyskorko, maksuaika)?

Helpotukset maksuehtoihin

Kommentit

- ◆ Enemmistä majoitus- ja ravintola-alan yrityksistä on saanut helpotuksia maksuehtoihin, mikä kertoo alihankkijoiden osallistuvan ”talkoisiin” tarvittaessa

7. Yhteenveto: 25% kyselyyn vastanneista yrityksistä on saanut tukea Finnveralta tai BF:lta – enemmistö kokee tuesta olleen ainakin vähän hyötyä

18. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua koronakriisin aikana?

19. Onko yrityksenne saanut Business Finlandin tarjoamaa apua koronakriisin aikana?

Kuinka paljon tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa?

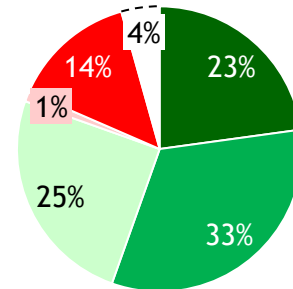
Yrityksiä yhteensä = 1681, tukia saaneita = 413 (25% kaikista)

Rahoitusinstrumentin liikkeellelaskija	Tukea saaneiden yritysten osuus kyselyn perusteella ¹ , Lkm ja % kyselyyn vastanneista	Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu yrityksen toiminnalle ¹ , % kyselyyn vastanneista	Tukea saaneiden yritysten osuus viimeisen datan perusteella ² , Lkm ja % kyselyyn vastanneista
--	--	---	--

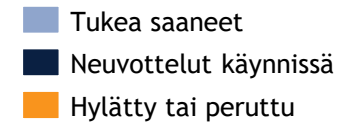
Finnvera
(lainatakaukset)

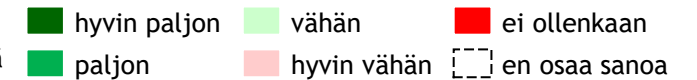
n=92

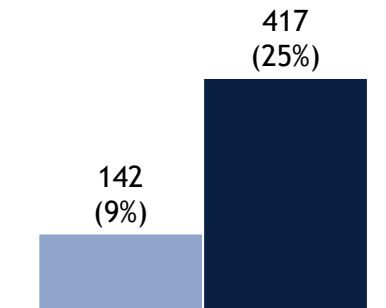
Hakemusten tila

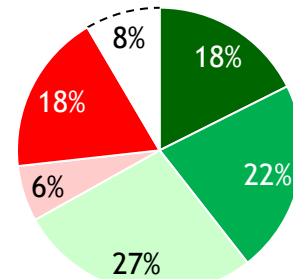
Rahoitusinstrumentin tuoma apu yrityksen toiminnalle

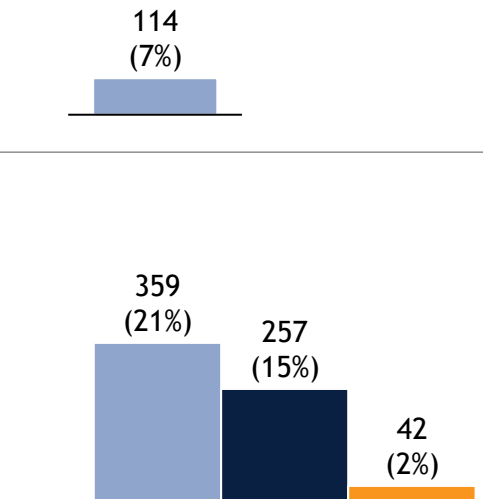
Business Finland
(rahalliset tuet kehityshankkeisiin)

n=142

Tukea saaneiden yritysten osuus viimeisen datan perusteella²,
Lkm ja % kyselyyn vastanneista

Kommentit

- Yhteensä 413, eli 25% kyselyn yrityksistä on saanut joko Finnveran tai BF:n tukea
- Business Finlandin 8.6. päivitetyn datan perusteella 21% on saanut tukea ja 15% on neuvotteluissa
- Finnveran tukea saaneista yrityksistä 56% kokee tuen auttaneen paljon tai hyvin paljon
- Business Finlandin tukea saaneista yrityksistä 40% kokivat tuen auttaneen paljon tai hyvin paljon

1. Perustuen kyselyn kysymyksiin 14 ja 15

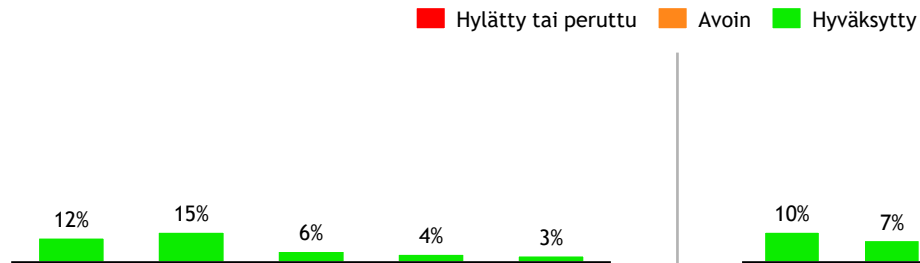
2. Business Finlandin data myönnettyistä tuista ja Finnveran data takauksista

7. Kassatilanteeltaan heikoimpien yritysten todennäköisyys saada Business Finlandin tukia ja/tai Finnveran lainatakausta on ollut pienin

Business Finlandin häiriötilannerahoituksen ("Liiketoiminnan kehitysrahoitus häiriötilanteissa" -instrumentti) ja Finnveran COVID-19 -pandemian aikaisten lainatakauksien kohdistuminen yritysten liikevaihdon muutoksen ja arvioidun kassan riittävyyden mukaan

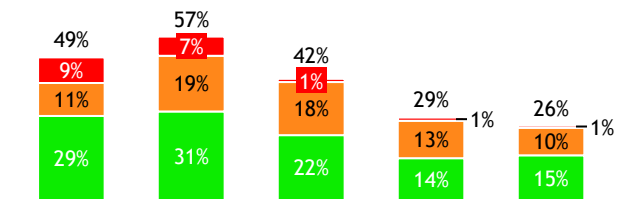
Finnveran takauksen saaneiden yritysten osuus

(per liikevaihdon muutoksen tai varojen riittävyyden kategoria)

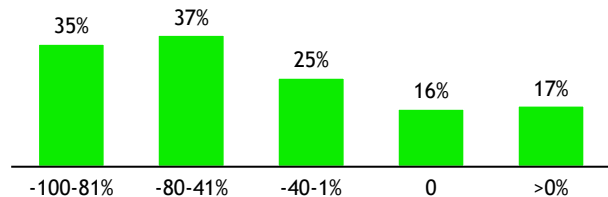
Business Finlandin häiriötilannerahoitusta hakeneiden yritysten osuus

(per liikevaihdon muutoksen tai varojen riittävyyden kategoria)

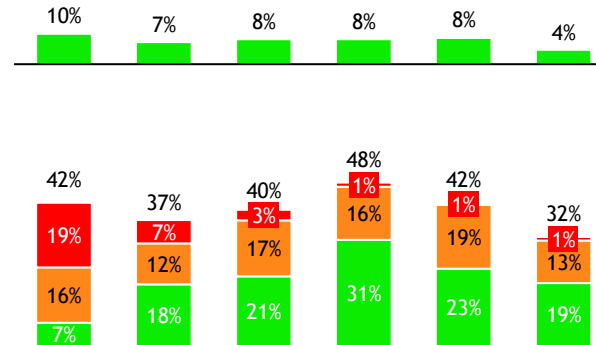

Finnveran takauksen tai Business Finlandin häiriötilannerahoituksen saaneiden yritysten osuus

(per liikevaihdon muutoksen tai varojen riittävyyden kategoria)

LV:n muutos toukokuussa 2020
verrattuna toukokuuhun 2019

Kassan riittävyys

Kommentit

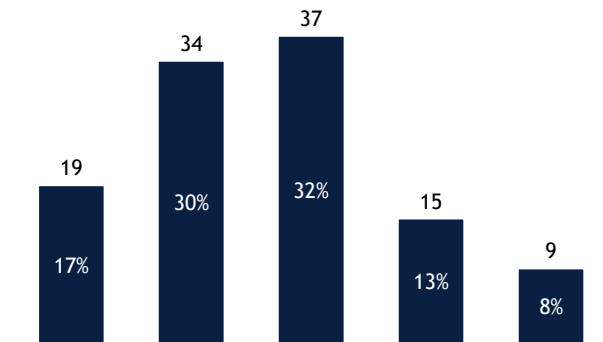
- Yritykset, joiden liikevaihto on laskenut merkittävästi, ovat hakeneet ja saaneet Business Finlandin tukia ja Finnveran takauksia todennäköisemmin kuin vähemmän kärsineet yritykset
- Kassan riittävyydellä ei vaikuta olevan korrelaatiota tukien hakemisen tai takauksen saamisen todennäköisyyden kanssa
- BF:n tukihakemusten hylkäysprosentti on merkittävä sellaisten yritysten keskuudessa, joiden liikevaihto on romahtanut tai joiden kassan riittävyys on alle kuukausi. Tämä selittynee sillä, ettei BF:n häiriötilannerahoitus ole likviditeetti- vaan kehitysrahoitusta

7. Kappalemääräinen enemmistö Business Finlandin tuista ja Finnveran lainatakauksista kohdistui liikevaihdon suhteen kärsineisiin yrityksiin

Business Finlandin häiriötilannerahoituksen ("Liiketoiminnan kehitysrahoitus häiriötilanteissa" -instrumentti) ja Finnveran COVID-19 -pandemian aikaisten takauksien kohdistuminen yritysten liikevaihdon muutoksen ja arvioitun kassan riittävyyden mukaan

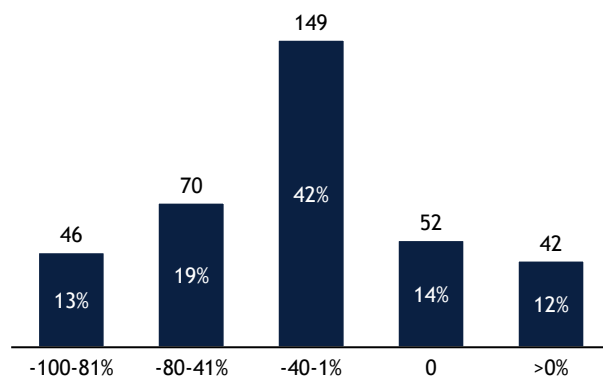
Finnveran kyselytökseen kohdistuneiden takauksien kappalemääräinen jakauma

(per liikevaihdon muutoksen tai varojen riittävyyden kategoria)

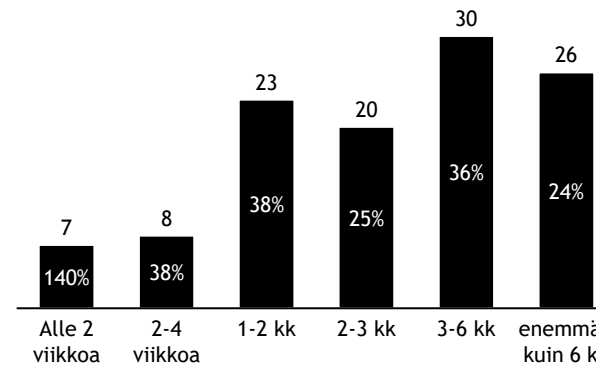
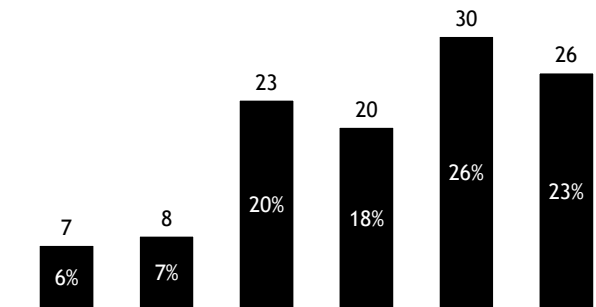

Business Finlandin kyselytökseen kohdistuneiden myönnettyjen häiriötilannerahoitusten kappalemääräinen jakauma

(per liikevaihdon muutoksen tai varojen riittävyyden kategoria)

LV:n muutos toukokuussa 2020
verrattuna toukokuuhun 2019

Kassan riittävyys

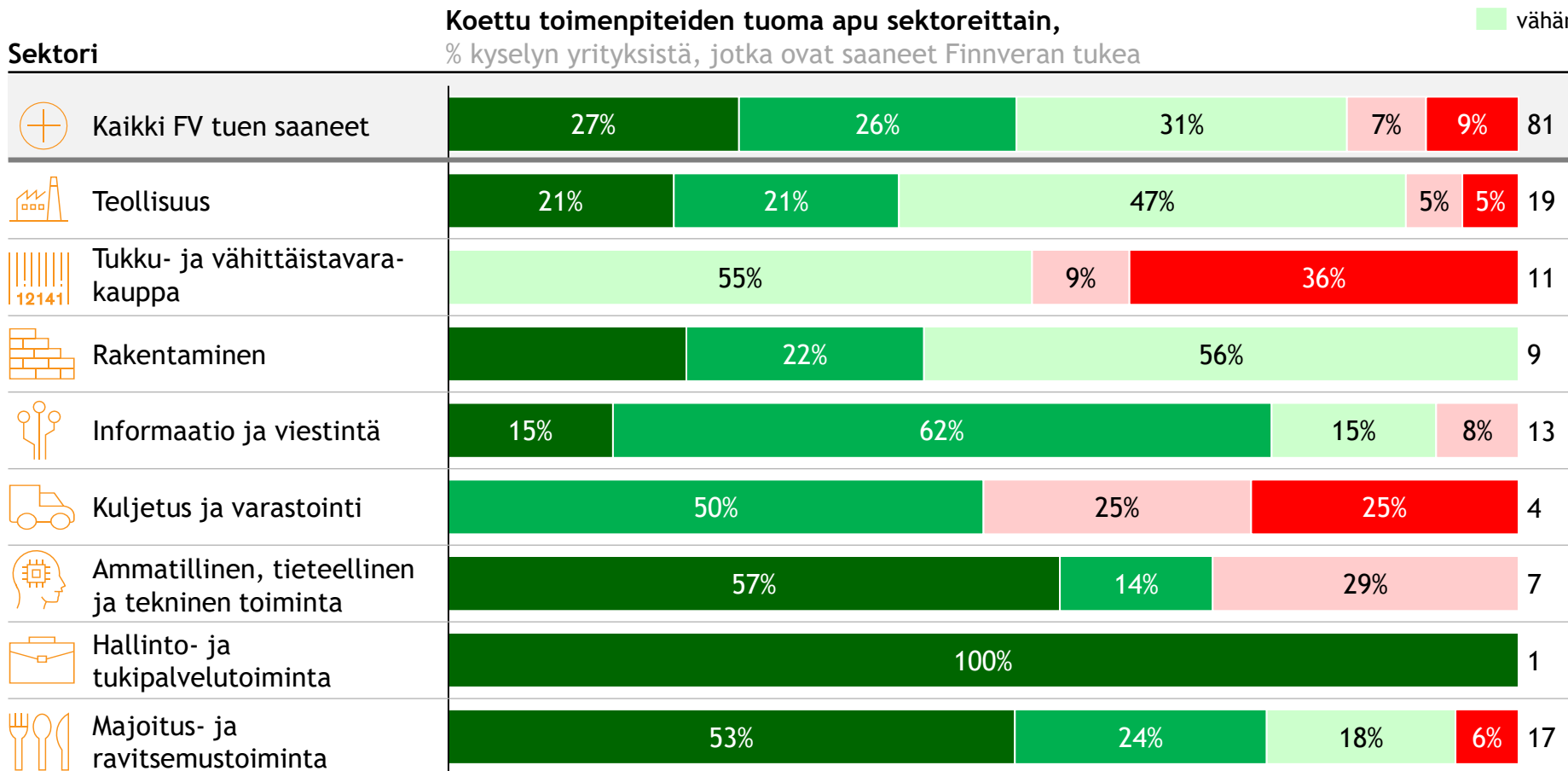
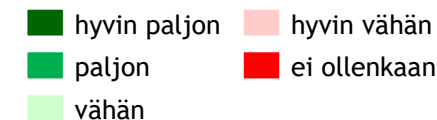
Kommentit

- ◆ Kappalemääräinen enemmistö Business Finlandin tuista ja Finnveran takauksista kohdistui liikevaihdon suhteen eniten kärsineisiin yrityksiin
- ◆ Takauksia ja tukia on kuitenkin kohdistunut merkittävästi myös yrityksiin, joiden liikevaihto ei ole laskenut tai jotka arvioivat kassansa riittävän vuoden loppuun asti
- ◆ Yleistuen odotetaan kohdistuvan suurimmasta liikevaihdon pudotuksesta kärsineisiin yrityksiin täydentäen tukitoimia

7. Pk-yritykset ovat pääasiassa tyytyväisiä Finnveran tukitoimiin

18. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua koronakriisin aikana? Onko tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa? Kuinka paljon?

Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu yrityksen toiminnalle

Kommentit

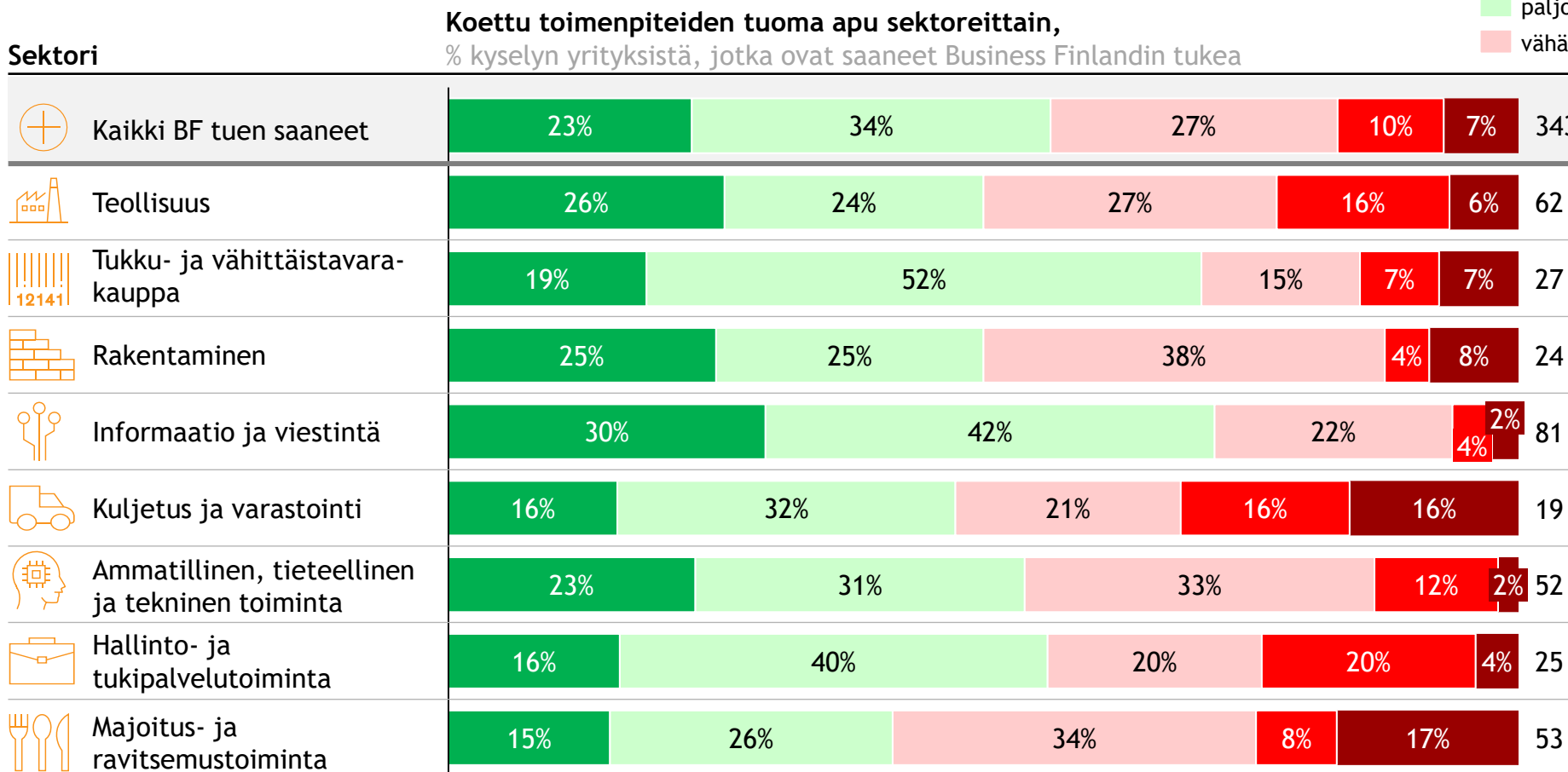
- ◆ Finnveran takausten koetaan helpottaneen yritysten toimintaa kaikilla aloilla
- ◆ Tyytyväisyys korkealla, vaikka useimmilta sektoreilta löytyy myös yrityksiä, joita rahoitusinstrumentti ei ole hyödyttänyt, kuten tukku- ja vähittäiskaupan toimialla

1) Perustuen kyselyn kysymykseen 14

7. Business Finlandin tukitoimien tuoma apu vaihtelee sektoreittain: informaatio ja viestintä tyytyväisin, rakentaminen vähiten

19. Onko yrityksenne saanut Business Finlandin tarjoamaa apua koronakriisin aikana? Onko tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa? Kuinka paljon?

Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu yrityksen toiminnalle

Kommentit

- ◆ Business Finlandin tuen koetaan helpottaneen yritysten toimintaa kaikilla toimialoilla
- ◆ Tyytyväisyys on vähemmän korkealla kuin Finnveran tekemissä tukitoimissa: erityisesti rakennussektorilla tuen ei olla koettu olevan avuksi
- ◆ Myös majoitus- ja ravitsemusalalla 29% vastaajista koki tuen hyödyttömäksi

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 15

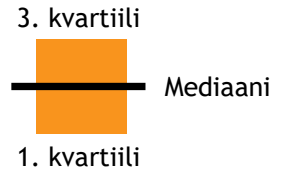
7. Finnveran takaamissa lainoissa on kohdeyritysten matalamman luottoluokituksen takia selkeästi korkeampi marginaalikorko kuin lainoissa, joissa Finnvera ei ole takaajana

8. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan

16.2 Mikä oli saamanne pankkilainan marginaali (=viitekoron päälle tuleva pankin oma marginaalikorko)?

18. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua Korona-kriisin aikana?

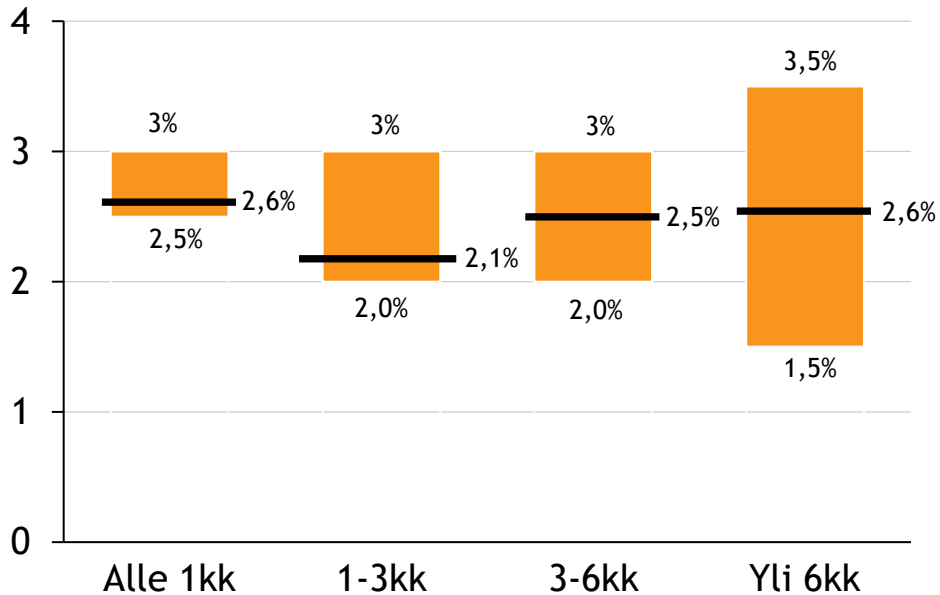
18.1 Mitä tukimuotoa? -Finnvera-takaus

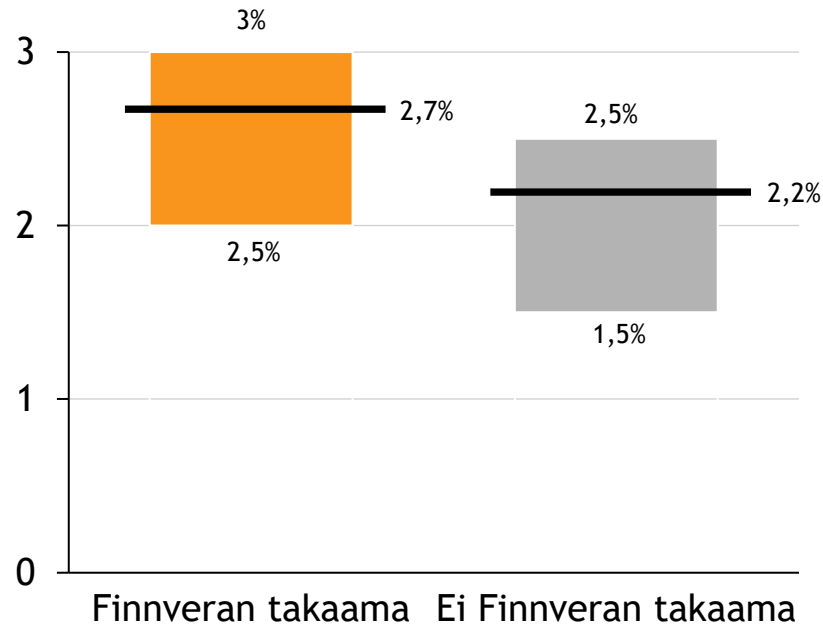
Kommentit

- ◆ Korkomarginaalin mediaani ei riipu voimakkaasti yrityksen kassan riittävydestä
- ◆ Heikossa kassatilanteessa olevat yritykset saavat muita harvemmin verrattaen halpoja lainoja (alle 2% marginaali)
- ◆ Finnveran takaamat lainat ovat keskimäärin kalliimpia kuin muut lainat. Tämä johtunee siitä, että Finnveran takaamat lainat ovat lähtökohtaisesti luottoluokitukseltaan riskisempiä muut lainat.

Marginaali (%)

Marginaali(%)

Liitteet

Kyselytutkimuksen kohderyhmä

Tarkemmat selitteet vastaajista ja otoskoosta viimeisten sivujen Liitteistä

Kyselyyn mukaan otetut sektorit	Määritelmä Tilastokeskuksen mukaan	Vastaajia yhteensä
 Teollisuus	<ul style="list-style-type: none">◆ Materiaalien, aineiden ja komponenttien mekaaninen, kemiallinen tai biologinen muuntaminen uusiksi tuotteiksi, esim. maa-, metsä- ja kalatalous, kaivostoiminta	295
 Tukku- ja vähittäis-tavarakauppa	<ul style="list-style-type: none">◆ Tavaroiden tukku- ja vähittäiskauppa ja myyntiin liittyvät palvelut◆ Sisältää aputoimintoja, esim. tavaroiden lajittelun, kokoamisen ja asennuksen, sekoittamisen yms.	210
 Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none">◆ Yleinen rakentaminen sekä erikoisalarakentaminen talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen osalta sekä rakennustoimintaan liittyvä asennus- ja viimeistelytyö sekä rakennuttaminen ja kiinteistöjalostustoiminta	225
 Informaatio ja viestintä	<ul style="list-style-type: none">◆ Tieto- ja kulttuurituotteiden valmistus ja jakelu, tiedon ja viestien siirto, tietotekninen palvelutoiminta, tietojen käsittely ja muu tietopalvelutoiminta	202
 Kuljetus ja varastointi	<ul style="list-style-type: none">◆ Henkilö- ja tavaraliikenne rautateitse, maanteitse, vesiteitse ja ilmaitse omilla tai ulkomailta rahdatuilla tai vuokratuilla liikennevälineillä.◆ Putkikuljetus ja kuljettamiseen liittyvät tukitoiminnot, kuten terminaali- ja pysäköintipalvelut, lastinkäsittely ja varastointi sekä kuljetusvälineiden vuokraus kuljettajan kanssa ja posti- ja kuriiritoiminnot.	190
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	<ul style="list-style-type: none">◆ Korkeatasoista osaamista vaativat erikoistuneet toiminnat, esim. lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, konsultointi, tieteellinen tutkimus ja kehittäminen, mainostoiminta ja markkinatutkimus	214
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	<ul style="list-style-type: none">◆ Liike-elämän yleiset rutiiniluonteiset ja useimmiten lyhytkestoiset tukipalvelut, joiden pääasiallinen tehtävä ei ole erikoistietämyksen jakaminen	140
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	<ul style="list-style-type: none">◆ Lyhytaikaisen majoituksen tarjoaminen matkailijoille ja muille vierailijoille sekä välittömästi nautittavaksi tarkoitettujen valmiiden aterioiden ja juomien tarjonta sekä ateriapalvelut	205
 Kaikki yhteensä		1681

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (1/3)

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %
 Teollisuus		n=295	4276	4,73
	10 Elintarvikkeiden valmistus	n=27	422	15,8
	11 Juomien valmistus	n=0	35	-
	13 Tekstiilien valmistus	n=0	63	-
	14 Vaatteiden valmistus	n=0	54	-
	15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	n=0	20	-
	16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut): olki- ja punontatuotteiden valmistus	n=33	305	13,95
	17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	n=8	65	28,1
	18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	n=0	144	-
	19 Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	n=0	3	-
	20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	n=22	114	16,25
	21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	n=0	11	-
	22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	n=29	199	14,57
	23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	n=21	166	17,31
	24 Metallien jalostus	n=0	33	-
	25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	n=50	1088	11,72
	26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	n=21	197	17,51
	27 Sähkölaitteiden valmistus	n=17	120	19,07
	28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	n=46	464	11,88
	29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	n=0	87	-
	30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	n=0	79	-
	31 Huonekalujen valmistus	n=0	142	-
	32 Muu valmistus	n=0	136	-
	33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	n=21	329	17,92

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (2/3)

Rajattu pois kyselystä

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %
Tukku- ja vähittäiskauppa		n=210	6150	5,96
 12141	45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	n=30	1026	15,27
	46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=89	2175	8,81
	47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=91	2949	8,76
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		n=214	3256	5,54
	69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	n=36	578	13,7
	70 Pääkonttorien toiminta: liikkeenjohdon konsultointi	n=92	742	8,28
	71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi	n=86	113	-
	72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	n=0	1140	-
	73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	n=0	298	-
	74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	n=0	298	-
	75 Eläinlääkintäpalvelut	n=0	87	-
Informaatio ja viestintä		n=202	1601	5,58
	58 Kustannustoiminta	n=37	191	12,53
	59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	n=0	86	-
	60 Radio- ja televisiotuotanto	n=0	125	-
	61 Televiestintä	n=14	13	20,75
	62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	n=132	1214	6,97
	63 Tietopalvelutoiminta	n=19	110	17,71
Majoitus- ja ravitsemustoiminta		n=155	2008	5,62
	55 Majoitus	n=35	246	13,28
	56 Ravitsemistoiminta	n=170	1762	6,19

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (3/3)

■ Rajattu pois kyselystä

Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	
 Kuljetus ja varastointi		n=190	2633	5,93
	49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	n=128	2157	7,28
	50 Vesiliikenne	n=10	54	27,69
	51 Ilmaliikenne	n=0	10	-
	52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	n=47	366	11,56
	53 Posti- ja kuriiritoiminta	n=5	46	35,83
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		n=140	2011	6,90
	77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	n=6	128	33,83
	78 Työllistämistoiminta	n=27	354	15,7
	79 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta: varaupalvelut	n=0	159	-
	80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	n=9	110	27,11
	81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	n=86	1042	8,77
	82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	n=12	218	23,82
 Rakentaminen		n=225	5773	5,55
	41 Talonrakentaminen	n=102	2227	7,28
	42 Maa- ja vesirakentaminen	n=20	236	18,16
	43 Erikoistunut rakennustoiminta	n=103	3310	8,23

Paperi- ja kartonkiteollisuus sekä koneiden ja laitteiden valmistus ovat suurimmat teollisuudenalat markkinatuotoksen perusteella

Teollisuus

